

ZÁŘÍ
2014

PS BOKOUŠ | SEZNAMTE SE (6)

PIONÝRSKÉ LÉTO | ZPRÁVY Z TÁBORŮ (8)

HRADEC KRÁLOVÉ | GEOPOZVÁNKA (14)

PUTOVÁNÍ SE PSEM – SKORO ZA POLÁRNÍ KRUH

Je pátek 15. srpna 2014 a 26 členům OZKOP se začíná plnit sen.

Na začátku naší cesty je Hora křížů – místo s téměř milionem křížů a křížků, jehož magično a tajemno dnes ruší spousty návštěvníků. Dále směřujeme do Šiauliai, kde jsme v ubytovně místního domu dětí našli na dva dny azyl, tamní kroužek orientačního běhu týden před naší návštěvou trávil čas u nás v Olomouci a Kroměříži. Po návštěvě litevské přírodní památky na seznamu Unesco Kurská kosa, kratičké návštěvě lotyšského hlavního města Riga a jen o trochu delší procházce nádherným estonským Tallinnem jsme konečně na trajektu do Helsinek.

V Helsinkách jsme byli hosty Úřadu mládeže města Vantaa a udivili jsme zde informací o množství dobrovolníků v českém Pionýru. Navštívili jsme domy mládeže např. Happi a Harju a zjistili, že víc než o pravidelnou činnost v kroužcích se zde jedná o nabídkové volnočasové aktivity typu nahrávacích studií, animátorských či keramických dílen, a také o organizované dílny pro mladé lidi, kteří aktuálně nepracují ani nestudují a pohybují se na okraji společnosti. Byli jsme přijati v sídle Allianss (obdoba ČRD).

Samozřejmě jsme viděli spoustu helsinských památek. Nejvíce jsme ale byli zvědaví na naše setkání s finskými pionýry. Uskutečnilo se na ostrově Mõlandet. K prezentaci jejich činnosti jsme nepotřebovali ani překlad, finští pionýři hrají na táborech stejné hry jako my, stejně jako my se scházejí v oddílech a jezdí na víkendové akce. Stejně jako nám i jim klesá členská základna a stárnou jim dobrovolníci, stejně jako (mnohde) my zvedají k pozdravu ruku nad čelo, na rozdíl od nás nosí jednotně zelené košile a červené šátky. Stejně jako my hledají nové myšlenky.

Když jsme jim začali představovat naše výchovné programy, zpočátku jen zvědavě koukali. Pak se začal probouzet zájem a přicházely první otázky.

Zamilovali se do našeho maskota. (Proč právě pes? Odkdy ho používáte?)

A pak jim začalo docházet, že drží v rukou zhmotněné nové myšlenky, které hledali. Našli to, co dva roky neuměli uchopit: „Programy se musí upravit, některé věci se neuchytí (co by taky dělali ve Finsku s pomlázkou), jiné se doplní, pak to z peněz grantu necháme přeložit a pošleme do oddílů. První představení materiálů bude už v zářijovém čísle časopisu pro vedoucí.“

Nadšení bylo velké a nehrané.

Finští plánují návštěvu u nás. My taky věříme, že poprvé nebylo zároveň naposled. Třeba, až přijedeme příště, budou v činnosti finských pionýrských oddílů naše výchovné programy naprosto běžné. Jen doufám, že neběžnější, než budou v té době u nás.

Z ostrova Mõlandet jsme se přesunuli do Švédska. Ještě jeden den ve Stockholmu, 19 hodin na trajektu, pevná země pod nohama v polském Gdaňsku a pak už jen cesta domů. Je neděle 24. srpna večer, pro mnohé spíš pondělí brzy ráno a jsme zpět se spoustou zážitků, poznatků, ale i nových přátel.

Darina Zdráhalová

První vyhrání, z kapsy vyhání

Kdyby tohle rčení platilo pro termíny vydání Mozaiky, mohli bychom být na následující rok v klidu, protože tentokrát jsme to s prvním číslem opravdu nevyhráli. Důvodů je víc, například práce na novém webu www.pionyr.cz, ale předpokládám, že mnohem více než na výmluvy jste zvědaví na to, co bude v tomto ročníku nového.

Máme několik nových či upravených rubrik. Hned na stranách 4 a 5 najdete „horkou kaši“ – zaměřenou na aktuálně žhavá či dlouhodobě ožehavá témata. Na další dvoustraně najdete rubriku „seznamte se“, kde budete potkávat pokaždé jinou PS. Na stranách 18 a 19 najdete dva nové seriály – o vztazích se skauty a o dědictví pionýrské minulosti. Namísto seriálu „na slovíčko s předsedou Pionýra“ se budete setkávat jen s kratšími glosami, zato přibyl tzv. „výkop z naší KOP“ – o co jde, se dozvíte na straně 21.

Je toho zkrátka dost a proměny jsou i v uspořádání – náměty pro činnost jsou spolu se stálou přílohou soustředěny na prostřední dvoulist. Za celou redakci přeji příjemné a podnětné čtení!

Jakub

SAMI O SOBĚ – PŘIHLASTE SE!

Ať už jste tradiční účastníci pionýrské propagační soutěže Sami o sobě (samiosobe.pionyr.cz), nebo o ní teprve uvažujete – což byste rozhodně měli! – připomínáme termín uzávěrky přihlášek: 31. 10. 2014.

Pokud si s něčím nevíte rady, ptejte se Anny Novákové – anna.novakova@pionyr.cz.

A hlavně se toho nebojte! Stačí jen poslat, co stejně děláte, a těšit se, že tentokrát třeba získáte vítězství a odměnu právě vy!

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

10. – 12. 4. 2015	Kamínka		Pionýr
5.–7. 6. 2015	40. ročník branné hry Cesta odhodlání	Kokořínsko	PS Střelka Kostelec nad Labem
12.–14. 6. 2015	RESET – Republikové setkání Pionýra		Pionýr

NABÍDKA OTEVŘENÝCH AKCÍ PS (z www.pionyr.cz)

16. 9.	Přijďte do bobří klubovny	Praha	188. PS T.O. Bobříci
16. 9.	Rukodělná schůzka	Šternberk	PS Plejády Šternberk
17. a 18. 9.	Přijď si vyrobit FIMO	Praha	PS Omega
19.–21. 9.	Setkání dětí a mládeže ze Středočeského kraje	Čimelice	Středočeská KOP
19.–21. 9.	Turistické soustředění na Božím Daru	Boží Dar	PS Březová
20. 9.	Habartovské toulky	Habartov	PS des. St. Roubala
20. 9.	Střelecká liga	Čimelice	Středočeská KOP
20. 9.	Pohádkový les	Habartov	PS des. St. Roubala
20. 9.	Branný závod	Čimelice	Středočeská KOP
26.–28. 9.	Za jeden provaz	Zdebořice	PS Tuláci Klatovy
27. 10.	Podzim v keramické dílně	Pelhřimov	PS Koloušci
29. 10.	Podzim v dílně	Božejov	PS Koloušci

NABÍDKA VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PVC

Nabídka na podzim

19. – 21. 9. – Víkend pro 14 – 18 let	Skavsko	Olomoucko-zlínské PVC
8. 11. – Seminář pro hospodáře	Pardubice	Pardubické PVC

Kvalifikace oddílového vedoucího

3. – 5. 10. a 31. 10. – 2. 11.	Ústí nad Labem	Ústecké PVC
7. 10., 17.–19. 10., 21. 10., 4. 11.	Brno	Jihomoravské PVC

Kvalifikace volených a jmenovaných funkcí

11. 10.	Kroměříž	Olomoucko-zlínské PVC
31. 10. – 2. 11.	Ústí nad Labem	Ústecké PVC
31. 10. – 2. 11.	Zelená Lhota	Plzeňské PVC

MOZAIKA PIONÝRA – vydává Pionýr pro svou vnitřní potřebu. | Uzávěrka tohoto čísla: 15. 8. 2014. | Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o spolku Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. | Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů .doc nebo .rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk (300 ppi – pro použití v tisku ve velikosti 1:1). | Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek. Grafická úprava: Matěj Feszanicz – www.feszani.cz | Tisk: BOFTISK Nymburk. | Distribuce: Postservis. | V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. | Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

foto na titulní straně: Vlasta Vasková

Letní tábor PS Hrádek	1
Putování se psem – skoro za polární kruh fotoreportáž	2
Jste na houpejdi jako doma? horká kaše	4
PS Bokouš seznamte se	6
Pionýrské léto zprávy z táborů	8
XXXIX. ročník BHCO reportáž	10
Sami o sobě – co už minule nevyšlo zprávy ze sdružení	10
Keramika – podzimní listí námět na rukodělnou činnost	11
25. výročí obnovení Pionýra náměty	12
Hyperaktivní Hynek o dětech trochu jiných	13
Hradec Králové geopozvánka	14
Mám svého průvodce vzdělávání	15
Zase se sejdem RESET	16
O dědictví železná koule u nohy	18
Historie učitelkou života Ju-Pí	19
Extrémní přísnost na sebe sama předsedův glosář	19
Znáte odpovědi? obsah činnosti	20
Prázdniny končí informace z (o) ústředí	21
Co dělal kraj Moravskoslezský výkop z naší KOP	21
Stručně z VV ČRP informace jednání orgánů	21
Pokousaný pes a zdravý selský rozum právní posilovna	22
Kaleidoskop výročí a zajímavosti	23
Pionýrské léto tematická fotostránka	24

JSTE NA HOUMPEJDŽI JAKO DOMA?

Na začátku září se horkými novinkami a pionýrským facebookem začal šířit starý odkaz s novým obsahem – www.pionyr.cz. Někteří si změnu možná všimli i náhodou, když jen tak otevřeli web – a ejhle! Tak či tak, proměna je těžko k přehlédnutí – jak vizuální, tak obsahová. Možná ještě více překvapující, než samotný nový web, je skutečnost, že ohlasy na něj jsou převážně kladné.

Možná se ptáte, proč jsou převážující kladné ohlasy překvapující. Odpověď je tak trochu zároveň vysvětlivím, proč povídání o webu zařazujeme do rubriky Horká kaše.

Obecně je propagace – ke které web nedílně patří – tématem častých nářků, co všechno by mělo být jinak, jak to ostatní umí líp a tak dále. A web je ještě samostatná kapitola. Ten původní, který jsme měli od roku 2004, už mnoho parády nenadělal a leckdo se v tom smyslu rád nechal slyšet. Žlutý web s figurkami, který vznikl jako akční řešení

požadavky na výsledek. Jaké byly a jak jsme si s nimi poradili?

Přiměřeně seriózní, ale nezapomeňte, že Pionýr je dětské sdružení!

To dá přece rozum, na jednu stranu jsme především dětský spolek a měli bychom se tak prezentovat. Na druhou stranu, když se pokoušíte o fundraising nebo jednání se státními úřady, nějakou barevnou smrtí nejspíš neoslníte. Jde najít střední cestu? Pokusili

a podněty k obsahu nového webu. Na jedné straně byla potřeba postihnout celou rozmanitost Pionýra, od oddílové činnosti přes tábory, až po výchovné programy, včetně pohledu na naši historii. Na straně druhé pak trend vyjádřit vše v pár slovech, ideálně formulovaných do úderného hesla – dneska přece nikdo nechce a nedejž bože, aby měl text více než dva odstavce. Mimochodem: Je nutné být za každou cenu trendy?

Snažili jsme se postupovat cestou „čím výš, tím kratší“. Proto na vrchních úrovních struktury najdete stručné texty či pouhé anotace v rozcestnících. Když ale klikáte dál, předpokládáme, že máte o informace zájem, a proto se nebojíme texty postupně prodlužovat, až k dobovým dokumentům v sekci Historie či obsáhlým podkladům k některým nabídkovým programům.

V jednoduchosti je krása, ale nic nesmí chybět.

Součástí dlouhodobého záměru bylo postupné odbourání všemožných podwebů a jejich zahrnutí do jednoho – ať se každý může doklikat, kam potřebuje, bez nutnosti pamatovat si další adresy. Stejně důrazně zazníval požadavek, aby struktura byla co nejjednodušší, jinak se v ní nikdo nevyzná a co bude moc „hluboko“, to stejně nikdo neobjeví. Věříme, že díky záložkám hlavní nabídky a rozcestníkům na dalších úrovních se nám podařilo udržet obsah dostatečně přehledný i při opravdu velkém množství „položek“ – a alespoň základní informaci najde i ten, kdo se nechce příliš zanořit – zároveň s odkazem dál.

NĚST KŮŽI NA TRH

Přišli jsme se svou kůží na trh a doufali, že klady nového webu převáží nedostatky, zdálo se nám, že přínosů je docela dost:

- Propojení řady dílčích webů do jednoho – díky tomu mají jeden vzhled a vše je snazší najít.
- Spousta informací, které dříve na pionýrském webu nebyly – proklikejte si a uvidíte.
- Nabídka námětů pro přímou práci s dětmi.
- Poradna pro rodiče i pro vedoucí.
- Lepší provázanost se sociálními sítěmi.

pro Dobrodružství na míru v roce 2012, se nakonec udržel dost dlouho – i když se některým příliš nezamlouval, jiným zase naopak. K tomu připočítejme fakt, že tu bylo množství dílčích webů bez promítnuté grafické linky a podobně. Podtrženo a sečteno: Tým lidí, kteří na novém webu pracovali, cítili hodně tenký led pod nohama. Jejich orientaci příliš nepomáhaly ani často až protichůdné

jsme se o to postavením designu na fotkách a menších animovaných grafických prvcích. Míra úspěšnosti prochází právě supervizí.

Co nejvíc informací, ale nesmí to být užvaněné.

Co všechno na nový web patří? Samozřejmě všechno! Kdo to ale bude číst? No, nejspíš málokdo... Asi tak by se daly shrnout debaty

- ! Opravdu dobrý tábor
- ! Partáci
- ! Zdravá pionýrská krev
- ! Květinový den
- ! 72 hodin
- ! Bambiriáda
- ! Klíčeni
- ! Umačkání dětí
- ! Poselstvo krále Jiřího
- ! Signály z vesmíru

Víte, že?

Nové výchovné programy Mládka a Zvířátka, Putování se psem, Tajemství staré truhly a Osmá planeta jsou určeny i pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami.

Pionyr
PIONÝR To se mi líbí
Toto se vám líbí.
Pionyr se líbí vám a dalším (2-152).

Pionýrské projekty

jsou stejně rozmanité, jako život v Pionýru. Jejich nabídka je navíc doplněna o projekty, do nichž se zapojujeme a spolupracujeme na nich s jinými subjekty.

Aktuální projekty

Opravdu dobrý tábor

mohou prožít všichni, kteří si vyberou z naší nabídky letních i zimních táborů. Pro rodiče a děti nabízíme ucelený soubor informací.

Partáci

jsou projekt pro opravdovou integraci dětí ze zařízení institucionální výchovy.

Zdravá pionýrská krev

koluje v žilách těch, kteří to potřebují. Naši členové darují krev na transfúzních stanicích po celé zemi.

Spolupracujeme

Květinový den

podporují již několik let dobrovolníci z řad Pionýra. Spolupracujeme s Ligou proti

72 hodin - Ruku na to!

jsou tři dny plné dobrovolnických aktivit po celé ČR, ke kterým se

Bambiriáda

je přehlídkou volnočasových aktivit, které se nejenom účastníme, ale podílíme se

Musí být hodně pionýrský!

Přinejmenším obsahem snad je. Ale mluvíme-li o vzhledu... Jak ztvárnit myšlenku pionýrství? Vyšli jsme nakonec z vaší pomoci a naplnili web fotkami od vás, pionýrů – z pionýrské činnosti. Těch je web opravdu plný. K nim jsme přidali někým nepříliš milované figurky, znázorňujícími ovšem hravost. A hlavním prvkem vzhledu je hlavička, znázorňující cestu a na ní ruku v ruce malé i velké. To snad Pionýr vystihuje docela dobře, co říkáte?

A taky hezký!

No, ale co to je?! Aby byl nový web pionýrský a hezký, to jsme si přáli vždycky asi všichni. Jen škoda, že si pod pojmem „krásno“ představí každý něco i hodně jiného. Takže zde míra individuálního posouzení už opravdu nemá žádné hranice a je zcela subjektivní.

I mnohým z tvůrců se zamlouvá hodně, jiným méně – což je asi odraz reality.

Musí být moderní

Na mysl máme použité technologie... A i tady jsou požadavky těžko sluchitelné. Někteří si myslí, že by web měl být modernější – oproti tradičnějšímu pojetí, které jsme zvolili. Další připomínají, že by měl lépe spolupracovat s mobilními telefony a tablety (což je věc, se kterou do budoucna počítáme a již nyní jsme se jí snažili přiblížit dlaždicovým uspořádáním). Jiní si naopak stěžují, že se jim zobrazuje problematicky – protože mají staré neaktualizované prohlížeče...

Pro většinu z nás jsou tyto věci cosi jako „španělská vesnice“, pro odborníky ale představují alfu a omegu posuzování. Ačkoliv zvolené nástroje (programovací jazyk php +

framework Nette) jsou dnes standardní, počítali jsme s tím, že technická stránka webu nebude přijata bez výhrad, zvláště když jsme pionyr.cz spustili bez úplného vyladění, například vyhledávání i dalších prvků. Polovičatá řešení nejsou nejlepší, ale touhu po změně už jsme měli vážně všichni a start PIONÝR OPEN se nám jevil jako příhodná příležitost... A tak jsme i zde dostali za uši, protože jsme přece měli přijít až s hotovou věcí. Jenže ti, kdo něco takového zkusili, vědí, že web není hotový nikdy. Zkrátka dospěl do stavu, kdy jsme usoudili, že už má smysl ho pustit do praktického života a vylepšovat a ladit ho společně.

tvůrci webu

SEZNAMTE SE: PIONÝRSKÁ SKUPINA BOKOUSH

Cože? Seznamka v Mozaice? No jistě! Jak jste se mohli dočíst v úvodníku, budeme vám od teď v Mozaice přinášet informace z celé České republiky o dalších kamarádech z Pionýra. Znáte pionýrské skupiny na Moravě? Víte, čím se mohou pyšnit na severu Čech? Nebo jaké dělají tábory u rakouských hranic? Přesně to se dozvíte v této nové rubrice – a kdo ví, možná už příště zamíříme právě k vám! Na první návštěvu jsme zavítali k Jaroměři za PS Bokouš a vyzpovídali jsme jejího vedoucího Josefa Khola.

Setkali jsme se na táborové základně Bokouš. Nestačím se rozhlížet, všude vidím pořádný kus práce, je vidět péče a láska, která sem byla vložena. Kromě stanů, sociálek, kuchyňky a jídelny se zde nachází i dvoupatrová klubovna, kam se při nepříznivém počasí vejde až 40 dětí. Díky kamnům se zde dá bez problémů pobývat i v zimě. Tři strany tábořiště obklopuje les. Na zbývajících straně je stráž, kde jsou nově vysázeny stromy. Dozvídám se, že zde v roce 2008 přeběhla tak velká vichřice, že vzala většinu smrkového porostu. Dnes tu zbyl jediný smrk a na počest děsivé události ovšem se šťastným koncem zde byla vybudována od tohoto stromu 100 m dlouhá lanovka. Jak se říká, všechno zlé, je pro něco dobré – na tábořiště teď z této strany krásně svítí slunce.

Dále je zde nově vybudovaná adrenalinová atrakce pro mladé – „obří houpačka“ mezi stromy cca 10m nad zemí. V budoucnu je plánováno postavit kolem základny další lanové dráhy.

Po prozkoumání terénu si sedáme ke stolku venku na sluníčku a já se konečně začínám vyzpovídat.

Jak ses dostal k Pionýru? A jak vznikla PS Bokouš?

Už jako dítě jsem jezdil právě sem na tuto základnu na tábory. Poprvé jsem zde byl, tuším,

v roce 1986. Od roku 1995 jsem začal jezdit jako instruktor. A v té době, tedy opravdu až někdy v patnácti letech, jsem se teprve dozvídal, že existuje Pionýr. V té době na táboře vyrostli první „Bokoušáci“ – parta, převážně kluků, která si to tu hodně oblíbila a začala sem na Bokouš jezdit i v době mimo tábory. Bylo to tady zapomenuté místo, jedna kůlna, pár přístřešků, všude les, žádná cesta pro auta, úplná divočina – super místo.

A hned jak mi bylo osmnáct, tak vedoucí, co to tu měli, se dohodli, že to už dělat nebudou, a dali nám na výběr, buď nechají základnu Pionýru, nebo si to vezmeme na starost. No a pro nás byl tábor vším, tak jsme si řekli, že nám to za to stojí. Tak jsme to tu začali opravovat, stavět ploty, mosty, sekát trávu... Žádné granty, žádné dotace, oddíl, nic, prostě jen parta asi deseti lidí, kteří měli rádi Bokouš jako místo.

Pak teprve jsme se začali zajímat – a co kdybychom chtěli nějaké peníze, a co kdybychom chtěli nějak fungovat? A tak jsme začali pracovat s dětmi, protože jsme pochopili, že od toho se to všechno odvíjí. Asi pět let jsme jen dělali tábory, jezdili na výlety, dělali jsme Tábornickou stezku a stačilo nám to. A když jsme pak chtěli dělat něco víc, tak jsme zjistili, že nám chybí to zázemí. Děti se strašně rády vracely na Bokouš, měly to tu rády a chtěly sem jezdit i v zimě na víkendovky. Ale tady nebyly kamna, voda, elektřina, nic, tak jsme to začali řešit. Postupně jsme získávali granty a budovali to tady, až vznikla základna, na kterou jsme dnes všichni pyšní.

Pepovo pionýrství se dosti prolíná s jeho prací vedoucího střediska volného času v Trutnově, kde připravuje školící kurzy

pro mladé. Zároveň je lektorem vzdělávání v Pionýru, proto se často řeč stácela kolem tohoto tématu.

Když jsem přemýšlel, v čem se angažovat v Pionýru, uvědomoval jsem si, že dokážu lidi nasměrovat a konkrétním příkladem jim ukazovat fungující vzory, proto jsem si vybral vzdělávání.

Spousta dospělých pionýrů je zároveň mými kolegy ze střediska. Věnujeme se zážitkové pedagogice a hlásíme se k Prázdninové škole Lipnice, která je jednou z vlajkových lodí v této oblasti. Snažíme se metodu zážitkovky posunout ještě dál. Jsou to hodně náročné hry, které mají přesah do reality. Zapojí se klidně i třicet lidí. Seženeme figuranty, jeřáb, auta, obleky, kostýmy. Lidi chodí do restaurací, do domů, mají svoje poslání, úkoly. Samozřejmě o takových hrách se dovídá vždy i městská policie. Například jednou jsme hráli hru z mafiánského prostředí – t luxurní auta, staré dodávky jezdily po městě a nakládaly

PS BOKOUŠ

- **Vznik:** 2013
- **Historie:** Od roku 1990 součástí Pionýrské skupiny Táborníci, v roce 1996 se spojili s Pionýrskou skupinou Podskaláci a přejmenovali se na PS Trutnov. V listopadu 2013 se rozdělili opět na dvě skupiny – PS Podskalák a PS Bokouš.
- **Počet oddílů:** 1
- **Charakteristika:** tábornický oddíl
- **Počet členů:** 60
- **Schůzky:** 1 x týdně
- **Věk členů:** 7–18 let
- **Počet vedoucích a instruktorů:** 30
- **Zajímavost:** Nejspíš jediná pionýrská skupina, která vlastní kilometr nadzemního elektrického vedení.

Vedoucí PS Bokouš

- **Jméno:** Josef Khol
- **Děti:** 2 (Anička 4 roky a Pepča 12 let)
- **Má rád:** Práci s mládeží zasvětil celý život, moc volného času nezbyvá. Když se najde čas, tak si jde zahrát fotbal nebo volejbal.
- **Zaměstnání:** zástupce ředitelky Střediska volného času, Trutnov
- **Funkce v Pionýru:** člen výkonného výboru Královéhradecké KRP, lektor vzdělávání
- **Přínos Pionýru:** Založil první „Půjčovnu pro volný čas“ na KOP KHK.
- **Kontakt:** pepazddm@seznam.cz

„pytle s mrtvolami“. Projít kolem důchodce, který venčí zrovna Alíka, a s bouchačkou v ruce mu říct, že to je jenom hra, z toho by mohlo být pěkné nedorozumění. Někdy do her zakomponujeme i rodinu hráčů. Dostáváme tak hráče úplně na pokraj, že ani sami v některých chvílích nevědí, jestli to je ještě hra.

Hry jsou hodně podložené psychologii, chceme, aby si lidi zažili, co v normálním životě nepoznají.

Hodně nám k tomu napomáhá právě prostředí naší základny. Představ si úplněk v kamenném nasvíceném lomu – obrovská kulisa, dojemná instrumentální hudba, kterou ale ty v ten moment ani nevnímáš, že by člověk hledal repráky, odkud to jde, ale najednou se to všechno sleje v takový jeden celek. A tam stačí jedna sekunda, která tě nějak osloví na celý život.

Mluvíme pak s lidmi třeba po vysoké škole a oni řeknou, že nikdy je nepotkalo nic tak silného jako tyhle naše kurzy a díky tomu se stali úplně jinými lidmi. Zažít takový kurz může totálně otočit kormidlo tvého života, dá ti víc než třeba osm let ve škole. Uvědomujeme si velkou odpovědnost, že ovlivňujeme lidi, snažíme se držet určitých zásad. Vychováváme sebevědomého člověka, který si nenechá nic nakukat, rozumí sám sobě, a když rozumí sobě, tak dokáže porozumět i jiným lidem.

S ukázkou zážitkovky jsme byli i letos na Kamínkách.

Od vzdělávání a zážitkových kurzů jsme postupně přešli ke konkrétním záležitostem v Pionýru. Zajímalo mne, zda při vzdělávání pracují s výchovnými programy Výpravy za poznáním (Pozn.: Mládátka a Zvířátka, Putování se psem, Tajemství staré truhly, Osmá planeta).

„Viděl jsem ty obaly, desky, říkal jsem si, hmm, pěkný, dobrý. Až po čase, když se k tomu dostane člověk blíž, zjistí, že spousta věcí už děláme, tady to jen někdo vzal a dal to do kupy a udělal z toho čtyři šanony. A najednou jsem si řekl, vždyť je to fajn, když se podívám na ty publikace, ze kterých to bylo čerpané, tak vlastně u nás v Čechách není nic lepšího. Ale jak je to jen doporučený materiál, tak to dostává hodnotu stejnou jako ty knížky, ze kterých to bylo čerpané a které leží někde v knihovně.

Já osobně z nich čerpám, když dělám vzdělávání, a snažím se je používat, protože si myslím, že ty vzdělávací skripta kurzů na vedoucí a instruktory jsou povedené, že by se na nich nemělo něco měnit. Na některých věcech se prostě ani nic měnit nedá. Jsou zpracované dobře. Největší práce ovšem je, jak tyhle papíry těm lidem podat, jak to předat.

A v tom je ten zakopaný pes, celé to závisí na tom lektorovi, jak to umí podat, jak zapůsobí, jak to dá. Není totiž důležité nacpat lidem všechny ty moudra a informace v rámci jednoho školení do hlavy, ale naladit je, aby sami vycítili potřebu se o tyto věci zajímat. Poté dostanou věci úplně jiný rozměr. Takže ano, programy se inspiřují, ale nejsou jediným pilířem naší činnosti.

Následovalo asi hodinové povídání o Pionýru, co dělá a nedělá, co se mu daří a v čem se mu nevede. Požádal jsem tedy Pepu, zda by mohl shrnout, co se mu v Pionýru líbí a co by naopak změnil.

Pionýr má nějaké vize – inspiřuje, vzdělává, kontroluje, ale jinak nemá žádný „tahák“, na který by lidi nalákal, neosloví, dokud se lidé sami nezapojí. V současné době mě baví, že Pionýr neříká, co máš dělat, ale jen doporučuje. Je to hodně otevřené. A na druhou stranu to té organizaci ubližuje v tom,

že nemá jednotící smysl. Má třeba jednotící prvky, ale jednotící činnost nemá. Ta činnost je dosti různorodá, a to jak do počtu činností, tak i její kvality. A tím, jak to vedoucí pojme, tím zdravým českým rozumem, tak taky ta činnost podle toho vypadá.

Jednou jsme hráli na školení s mladými hru na konferenci neziskových organizací pracujících s dětmi. Opět se měli cítit jako v režálu, všude byly transparenty, řečnický pult a zástupci v převlečkách. Vystoupil zástupce skautů v kroji a řekl: Já jsem skaut, my jsme největší organizace v Česku. Vystoupil zástupce hasičů v uniformě a řekl: Já jsem hasič a my jsme ještě větší organizace, my učíme děti hasit, zachraňujeme životy a děláme akce pro obec. Pak vystoupili tomíci, že dělají tábory a další zástupci různých organizací. Načež vystoupili pionýři v těch tričkách, v jakých přišli, bouchli do stolu a řekli: My jsme pionýři, děláme to, protože je to super. A nejsme komunisti!

Poté jsme se všemi účastníky hry rozebírali detaily a oni se tak učili zaujmout místo v té společnosti a kopat za Pionýr. A to je podle mě to hlavní, co máme mladé instruktory učit. A jen tak pro zajímavost, při následném rozboru se ohrazovali: A proč pořád máme říkat, že nejsme komunisti? To je vaše věc, vaše minulost, vy si to vyřešte. Nás to nezajímá, my chceme jen dál pracovat s těmi dětmi.

Zajímavé. A na závěr mi dovol dotaz: Co ti teda Pionýr dává? Proč jsi v Pionýru?

Je to zábava! Je dobré vědět, že někam patřím, že nejsem sám. Líbí se mi to poslání dělat něco smysluplného ve volném čase, ať už je to pro děti, nebo dospělé. Pracovat na sobě a objevovat nové možnosti. Dělat prostě to, co mě baví, a Pionýr mě k tomu perfektně doplňuje.

Eva Holíková

Příběh Přimda

Madagaskar na Klepáku

PIONÝRSKÉ LÉTO

Je už bohužel za námi. Do redakce přicházejí zprávy z táborů, ze kterých je jasné, že jste si to i letos parádně užili. Aby se dostalo na všechny, uvádíme zde z vašich zpráv jen úryvky. Celé je najdete na www.pionyr.cz. Pouze první přečtené pionýrské povídky ponechalo pedantské pero příslušného pracovníka prosto poznámek, potažmo při původním počtu písmenek, protože pisatel předvedl příkladnou práci – připravil parádní počteníčko.

Příběh Přimda

Pojedu přes Poběžovice, pokud postrádám papíry. Policejní prohlídka přeče pořádně pozdrží plány, pitomci. Projíždím přírodou před příkrou pergolu. Pěkný pohled. Pozoruju pěkný porostlý pláček plný pobíhajících ptáčat a pravděpodobně penetrovaných plachetek s podsadou. Proběhne primových patnáct polední s přáteli, pomyslím. Pod paloučkem pomalu plyne průzračný potůček, pařezy porůstá plavuň, ptáci pějí ptačí písně, pavouci pletou pavučinky. Podál prostorná pláž poskytující pohodlíčko při prudce parném počasí. Právě poledne, půjdu poobědvat, plněný ptáček párkem s pikantní přílohou. Parádní pochutnání. Poté preventivně překontroluji první pomoc pro případ potřeby, panebože prošlý peroxid, později pofeším... Ptáčatům povídám, počasí přeje pro perfektní program, především pro plavání, psychomotorický padák, pašeráky a podminování. Pokud prší, použiju pláštěnku, popřípadě pohodlné pohorky. Pomóc! Poranění, přispěchám a pátrám po příčině, překerní případ, popálila pozadí potvora, pomažu panthenolem.

Putáci přichází po půlnoci podél přimdských pralesů, pijí pivo, pojídají plátky poličanu, ponocují. Prej procesovali prakticky půlku polokoule, přehánějí... přesto pašáci! Podvečer ptáčata pohromadě pozorují praskající polínka pagody a pějí písničky, převážně přimdské pecky. Přimda, poprvé pro pár pinďat, pubertáci prožijí první pusu – případně polibek. Píší pohledy a posílají pozdravy přimdskou poštou. Pozdně posnídáme pečivo s paštikou a přichází povinné předpolední pakování a perné porážení pokojíčků. Pociťuji příliš pochmurné pocity, potom pláču. Proč Přimda? Prostě pár pozitivně prožitých prázdnin s PRVOTŘÍDNÍMA PIONÝRAMA.

vytvořila **Miša Andrllová**
a kolektiv PS Ptáčata Domažlice

Madagaskar na Klepáku

... Každý den sbíraly oddíly body do celotáborové hry při rozmanitých kláních. Hráh předcházely zábavné scénky, které nás vždy uvedly do děje. Marty, Alex, Glorie a Melman začali své dobrodružství v newyorské ZOO, odkud spolu s tučňáky uprchli. Souhrou náhod se dostali na loď, na které tučňáci převzali velení. Skončilo to ztroskotáním v neznámé divočině. Zde se naši hrdinové spřátelili s lemmury vedenými králem Jelimánem...

... Vedle táborových her, které prověřily naši zdatnost, důvtip, znalosti i schopnost týmové spolupráce, jsme si užívali i další zajímavé aktivity. Nechyběly táborové ohně s kytarami, cestička odvahy, diskotéka nebo nocování pod širákem. Také letos na nás čekala vysoká lanová překážka. Ti, kdo sebrali odvahy, si mohli skočit z několikametrové výšky do prázdna pod sebou. Letošním překvapením byla návštěva policistů ze psy, kteří nám předvedli zajímavé ukázky zásahů...

Lenka Urmanová

PS 8. března Jindřichův Hradec

Pionýři z Holešova se vrátili zpět do pravěku

... Při příjezdu na tábor nás přivítala matka rodu Karakaj, společně s kouzelníkem, zaříkávačem a párem koz. Karakaj nás požádala o pomoc při hledání jejího prvorozeného syna Tesáka, který odešel k posvátnému totemu a dosud se nevrátil. Byli jsme rozděleni do šesti tlup (Gepardi, Sokoli, Medvědi, Vydry, Vlci a Lišky)...

... Například jsme měli za úkol nacvičit rituální tanec, vymyslet písničku Slunci, vymodelovat Věstonickou Venuši z keramické hlíny, nakreslit jeskynní malbu, nebo třeba vyrobit pravěké zbraně z přírodního materiálu... Na závěr každého večera jsme se vždy těšili na čtení z knihy Lovci mamutů.

... Kromě těchto skvělých zážitků jsme navázali přátelství i s dvanácti mladými lidmi z Hong Kongu, kteří na náš táborové louce strávili krásné čtyři dny v rámci programu DOFE. Jejich největším zážitkem byla možnost pobytu v přírodě, obdivovali naše lesy, krajinu, noční oblohu, historické památky a tradice. ... Mimo těchto Hongkongských přátel nás na tábor přijeli navštívit i mladí lidé z různých koutů světa: Itálie, Španělska, Nizozemska, Ruska, Belgie... tito mladí lidé byli účastníci Holešovského work campu.

Za účastníky tábora **Kája a Valča**

PS M. Očadlíka Holešov

Plichtický Rok na vsi

... Účastníci tábora si tentokrát vyzkoušeli, jaké to je prožít „Rok na vsi“, což byl název letošního celotáborové hry, v rámci které se děti vydaly do prostředí tradičního venkovského života a vrátily se do dob, kdy se lidé každý večer scházeli v jedné světnici a vyprávěli si nejrůznější povídky, pohádky, pověsti nebo své zážitky z uplynulého dne. Děti se tak rázem ocitly ve světě nepoznamenaném nejnovějšími moderními technologiemi a vyzkoušeli si nejrůznější úskalí každé roční doby...

... Velkým zpestřením táborového života byla návštěva dvou bubeníků, kteří s sebou přivezli na 40 bubnů a pomohli tak dotvořit atmosféru právě těch časů, kdy lidé sedávali pospolu kolem domácího krbu a hráli a zpívali.

Věra Říhová

PS Safír Kdyně

Putování se skřítky

... V pondělí, když jsme se vrátili z oběda a odpočívali jsme při hraní deskových her, zazvonil zvoneček a zaskřípaly dveře. Zvědaví, i když trochu s obavami, jsme se tam šli podívat. Ležel tam koš se vzkazem v lahvi a zabaleny dárček – pohádková knížka „Pohádky dědečka Lampáře“, díky níž jsme mohli lépe poznávat život skřítků. V lahvi byla prosba od dětí, abychom jim pomohli dostat se ze zajetí zlé noční můry Gamy. „No přece je v tom nenecháme!!!“ Všichni jsme se shodli,

Madagaskar na Klepáku

Pionýři z Holešova

Plichtický Rok na vsi

Putování se skřítky

Detektivka naživo

Detektivka naživo

Detektivka naživo

že uděláme vše proto, abychom Honzík a Natálkou vysvobodili.

... K záchraně jsme potřebovali získat živou vodu ze studánky (to byla nejdelší pěší túra – ušli jsme za úterní dopoledne 6 km), kterou jsme museli další den zanést k čarodějnicí, aby nám ji očarovala, a protože jsme vůbec netušili, jaká čarodějnice je a co má ráda, udělali jsme jí na oplátku za její službičku různé věci na památku – přáníčko, papírové pavoučky, malované kamínky a plstěná srdíčka.

... Byli jsme tam. Na zemi jen ležela truhlička, žádná bažina, žádná mūra, nikdo nikde. Co teď? Zkusili jsme na truhličku položit amulet, postříkat ji živou vodou a nahlas jsme všichni říkali zaříkávadlo. Najednou něco zasyčelo, objevil se kouř a z mlhy se vynořily dvě děti – Honzík a Natálka...

Martina Grycová
PS Mír Domažlice

Detektivka naživo

... Zatím nikdo netuší, co je čeká. Ráno však policejní prezident Histor oznamuje, že panu Novákovi byl z vily odcizen vzácný obraz. Kdo ho ukradl? Na místě bylo nalezeno několik stop, detektivové porovnávali otisky prstů, zajišťovali DNA a zkoumali vlastní schopnosti. Sice se jim během prvního dne nepodařilo vypátrat pachatele, ale v úterý ráno už byla k výslechu předvedena Hedvika Pálená, která se po ne zrovna příjemných chvílích přiznala k tomu, že na zakázku obraz odcizila. Zdá se, že je vše na správné cestě, ale pan Novák se ztratil. Nevrátil se domů z výslechu. Asi byl unesen. No jo, ale kdo ho unesl? Po dvou dnech pátrání se našel svědek, který viděl Williama Bramboratha, jak unesl pana Nováka. Policistům se podařilo pana Nováka najít, na stejném místě dokonce našli

i ukradený obraz. Vyšetřování bylo úspěšné. Ovšem do té doby, než se z Buenos Aires ozvala kurátorka galerie, že hledaný obraz od slavného Rembranta je v jejich sbírkách. Tak jak to je? To asi bude padělané...

Majda Zemanová
PS Tuláci Klatovy

Staré pověsti české

„Budu Vám vyprávět pověsti, kdo ví, jestli se staly, jestli nejsou to jen zvěsti, však každá z nich tak krásná je, že si vaši pozornost určitě zasluhuje.“ ...Tohle je začátek naší táborové písně, kterou si jistě ještě teď mnozí zpívají. ... Děti byly rozděleny do čtyř rodů – Zvíkovců, Bítovců, Vršovců i Děcanů a dostaly své vojvody. Cílem bylo postavit hrad ze surovin, které mohly získat za vítězství nad ostatními. Začátky ale nebyly vůbec snadné, neboť se rody musely naučit lovit zvěř, poznávat rostliny nebo jak přežít noc mimo svůj stan. Dále si musely vyrobit obleky, vlajky a vlastní nádoby.

Barbora Sehnalová
PS Vysočina Svitavy

Příměstský tábor Cesta kolem světa za 5 dní

Jelikož píšu článek a nemám zde přítomnou mojí kolegyni Lucuš, ta si totiž vyjela na dovolenou a já sama články psát neumím, rozhodla jsem se přizvat na psaní článku VIP hosta, který tábor vidí i z trochu jiné strany než my, a tím je... moje ségra Aduš, která na táboře byla těž, ale jako dítě. ... Ve čtvrtek jsme se vydali do bazény do Kdyně. Byli jsme tam dvě hodiny, všichni jsme si to moc užili. Nejvíce používaný byl asi tobogán, který jsme zkusili všichni. Byla to paráda. Myslím, že můžu říct za všechny, že jsme si to moc užili. K obědu jsme měli

předkrm párky v rohlíku a jako hlavní chod palačinky se zmrzkou. Mňam. Jenom jsme se olizovali, jak to bylo dobré. Po příjezdu do Klatov jsme byli tak nechutně čistý, že jsme se museli zase trochu zašpinit, a tak jsme malovali dětem na obličej různé příšerky a zvířátka. Najednou kolem nás pobíhali tygři, pávi, pejskové a mnoho dalších. A co, že jsme to navštívili za světadíl? No přeci Austrálii a Oceánii.

Pohled Aduš: Na dnešek jsem se těšila asi nejvíce. Oběd byl výtečný. Odpoledne se holčák Nikuš a Lucuš moc povedlo malování na obličej.

Nikuš, Aduš a po konzultaci po telefonu i Lucuš!
PS Tuláci Klatovy

„A jedeme dál...“

To byl název 3. ročníku příměstského tábora Pionýrské skupiny v Dobřanech, pořádaný z Grantu města Dobřany, který se konal od 4. do 8. srpna 2014 v naší klubovně. A proč Jedeme dál...? Protože jsme z větší části dělali něco nového.

V pondělí jsme plnili úkoly z fotorally – hledali jsme odpovědi na otázky z historie i současnosti našeho města, např. o jeho symbolech, radnici, škole, kostelích, poště, starém i novém mostu, historických domech na náměstí, či odkdy jezdí městem vlak, nebo na jaké adrese je ZUŠ či kino. Pak jsme si došli do cukrárny U Broučků na zmrzlinu a šli do klubovny hrát hry a soutěž o zvířatech.

... V úterý jsme jeli vlakem do plzeňské Techmánie, která má otevřené nové expozice, různé dílny apod., a podívat jsme se byli i v planetáriu. Ve středu jsme odlévali mýdla, gelové svíčky, zdobili plechové krabičky a přívěšky smaltem a zdobili jsme sponky do vlasů kytičkami.

Libuše Nejedlá
PS Dobřany

PŘIPOMÍNÁME SOUTĚŽ ETAPOVÝCH HER
Než své celotáborové hry založíte do krabice k táborové kronice a uložíte do skříně, zvažte, jestli ji neposlat i do pionýrské soutěže etapových her – když už jste si s nimi dali práci, tak proč to nezkusit! Více o soutěži najdete na ceteh.pionyr.cz.

Staré pověsti české

Staré pověsti české

XXXIX. ROČNÍK CESTY ODHODLÁNÍ

Již potřicáté deváté se sjeli ve dnech 6.–8. června 2014 vyznavací a příznivci branné hry Cesta odhodlání (BHCO). K očekávanému klání dorazilo v pátek odpoledne do Lichkova celkem 22 soutěžních kolektivů z celé České republiky, tentokrát z řad pionýrů a ochránců přírody. S organizátory a ostatními pořadateli z doprovodu družstev se celkový počet účastníků zastavil na rovných 150.

Příroda se ke hře zachovala více než příznivě, protože po celou dobu bylo nádherné, slunečné, chvílemi až moc teplé počasí, takže se družstva tentokrát nedostala do problémů s deštěm zejména na nočním bivakování.

Sobotní teplo společně s trasou vedenou těžkým terénem, často se měnícím značným převýšením trasy (v průběhu celé soutěže byl rozdíl mezi nejnižším a nejvyšším bodem trasy 500 metrů nadmořské výšky – od 516 m n. m. do 1003 m n. m., se dvěma extrémními výstupy na Suchý vrch – 995 m n. m. a Jeřáb – 1003 m n. m.) a nesenou zátěží po celou dobu soutěže kladlo na všechny soutěžící zvýšené fyzické nároky.

Hra probíhala na „čáře“ Lichkov – vrchol Suchý vrch – Červená Voda – vrchol Jeřáb – Králíky – Horní Orlice a byla zasazena do nádherného prostředí CHKO „Orlické hory“, zejména pak přírodních parků „Suchý vrch“ a „Jeřáb“ s takovými známými dominantami, jakými jsou vrcholy Suchý vrch a Jeřáb, Dělostřelecká tvrz Bouda, pramen Tiché Orlice, rozhledny Křížová hora a Val apod.

Zaměření letošního ročníku vystihoval název „Betonová hranice“. Významnou byla podpora hejtmana Pardubického kraje, předsedy Pionýra, obecních úřadů Červená Voda, Lichkov, Mladkov a Městského úřadu Králíky.

Náročnost trasy, kterou soutěžící kolektivy zdolaly, podtrhla i celková délka, která byla v optimální rovině 30 km u nejmladší kategorie, 36 km u kategorií starších, i když většina družstev si trasu při pátečním postupu „trochu“ prodloužila.

Počet kontrolních stanovišť (26) byl dostačující k tomu, aby prověřil nejenom psychické, fyzické, ale i odborné schopnosti soutěžících kolektivů. Pro představivost případných zájemců o soutěž i našich čtenářů namátkou uvádíme: kontrola vybavenosti – KPZ, střelba ze vzduchovky a pistole, jízdní řády, signalizace, odhad výšky a vzdálenosti, azimut, hod granátem na cíl, 5x šifra, orientace a práce s mapou, hod šipkami, zdravotně-první pomoc, uzly, pétanque, požárníčina, překonání úseku na špalcích a dalších netradičních prostředcích, kuželky, kopaná, gorodky a u většiny družstev téměř noční překonávání vodní překážky na improvizovaném plavidle z duší pneumatik, takže vidíte, že toho nebylo málo, co musela družstva zvládnout.

I přes některé momenty na páteční trase, kdy došlo k dílčí a úspěšné hledačce, se všechna družstva vrátila do správného směru a ukončila hru na sklonku soboty a stihla i posezení u ohně.

„Rodina“ soutěžících tentokrát nezaznamenala žádný nový přírůstek, všichni účastníci byli již tradiční.

Autorem trasy a náplně stanovišť byla parta pionýrských pracovníků PS „Hraničář“ Červená Voda kolem hlavních pořadatelů Rudy Bohuslava a Olinky Koukalové.

A kdo si odnesl „palmy vítězství“ včetně putovních pohárů BHCO?

- V kategorii „M“ (mladší): PS „Výři“ Stráž pod Ralskem
- V kategorii „S“ (starší): SPTO Brno
- V kategorii „D“ (junioři, dospělí a senioři): PS „Pochodeň“ Unhošť

Družstvo PS „Pochodeň“ Unhošť zvítězilo potřetí za sebou a získalo putovní pohár do trvalého držení. Blahopřejeme!!!

Pozvánku na další, jubilejní, 40. ročník, vám na termín 5.–7. 6. 2015 pošle skupina zakladatelů společně s PS MOV Střelka Kostelec nad Labem, ročník 41. má zamluven 1. PTS Táborník Mladá Boleslav, ostatní ročníky jsou zatím volné.

Takže: Ahoj na „Bojovce“ 2015.

Ing. Jirka Vostřel („Generál“)

trvalý garant BHCO za zakladatele a účastník 30 ročníků BHCO

SAMI O SOBĚ – CO UŽ MINULE NEVYŠLO

Přes prázdniny od vás přicházely především zprávy z táborů, které najdete na předchozích dvou stranách, zde uvádíme alespoň zkrácenou podobu zpráv, jež od vás do redakce přišly v červnu, ale až po uzavěrce či vydání červnové Mozaiky.

DOBŘANY

Krajské „Setkání šíleného táborníka“

Ve dnech 6.–8. června se část naší pionýrské skupiny v Dobřanech zúčastnila Krajského setkání pionýrských oddílů PIKOP v Hradci u Stoda na táborové základně Lomíček pod názvem „Setkání šíleného táborníka“.

V pátek večer jsme se sešli u slavnostního ohně, kde hrála kapela. Mezi písničkami se představovali zástupci z jednotlivých skupin. Následovalo světelné šou. Na závěr byla malá noční hra – Víčkování (sběr víček od PET lahví).

Na sobotní dopoledne bylo připraveno deset stanovišť – tři byla u vody, protože sluníčko páliло jak o život. Odpoledne pokračovalo

soutěží o nejšílenějšího táborníka a vycházku na Třetí palouk, kam jsme se měli dostat pomocí šifer a fáborků. Den byl zakončen večerní diskotékou. Sice jsme ze začátku moc tancovat nechtěli, ale pak jsme to dali a nakonec se nám do spacáků ani moc nechtělo.

V neděli ráno nás čekal úklid, balení, ale předtím ještě ukázky zbraní a cviků kung-fu a pak akrobatické cviky kluků, kteří skákali nejen přes švédskou bednu, ale i přes některé z nás.

Hezký víkend – takže naše poděkování našim vedoucím i pořadatelům.

Libuše Nejedlá, PS Dobřany

KDYNĚ

Pohádkový les 2014

Ve Kdyni patřila první červnová sobota opět Pohádkovému lesu, který uspořádala Pionýrská skupina Safír na cestě k zřícenině hradu Rýzmbek.

KERAMIKA – PODZIMNÍ LISTÍ

Podzim sice ještě nepřišel, ale můžete ho vyhlížet s inspirací od holešovských pionýrů (PS Dr. Mirko Očadlíka).

Pomůcky: váleček, příborový nůž, houbička, miska, jeden velký a dva malé štětce.

Materiál: listí, keramická hlína FR, burel, hnědá a zelená glazura.

Postup:

1. Z keramické hlíny vyválíme asi 0.5 cm plát a vyřežeme z něj kachlík. Do kachlíku otiskneme rubovou stranu listu.

2. Kachlíky vypálíme v keramické peci na přežah 950 stupňů.

3. Po vychladnutí vypálený kachlík přetřeme černým burelem a houbičkou vymyjeme.

4. Burelem natřené výrobky dozdobíme glazurami podzimních barev a vypálíme glazuru v peci na 1060 stupňů.

5. Po vychladnutí jsou výrobky hotové.

Na cestě k hradu na chrabrém poutníky čekali trpaslíci se Sněhurkou, proradné čarodějnice, šikulové Pat a Mat, děti pomáhaly Machovi a Šebestové hledat utřené sluchátko, zlotřilým pirátům vyfoukly poklad a třeba Křemílkovi s Vochoomůrkou zaslily potrhanou košilkou. Na konci se pak téměř 1000 návštěvníků mohlo podívat na šermířské představení a děti si u hradního pána vyzvedly zaslouženou odměnu.

Velký dík patří téměř padesátce dobrovolníků, kteří se na přípravě této oblíbené akce podíleli. Všechny fotografie z letošního Pohádkového lesa jsou k nalezení na našem webu – safir.pionyr.cz.

Pavla Tochorová, PS Safír

SUŠICE

Ten dělá to a ten zas tohle

Letošní pohádkový les, který již po šestnácté připravili členové Pionýrské skupiny Otava Sušice, se nesl v duchu tradičních řemesel. U mistra tesaře si děti vyzkoušely zatlouct hřebík, u hasičů překonat překážku, u zedníka převézt cihly, vybít zeď u malíře, srovnat polínka u dřevorubce, zahnat stádo oveček u pastevce, pověsit čisté prádlo u prادلky, obkreslit si nohu u ševce, u mlynáře házet pytle s „moukou“ a u kováře ukovat koni podkovu. Kdo splnil všechny úkoly, získal v cíli sladkou odměnu. A komu ani to nestačilo, mohl si zatočit kolem štěstí. O tom, že se den podařil, svědčí i letos opravdu vysoká účast (včetně organizátorů 1100).

Jménem sušických pionýrů děkuji všem dospělákům i dětem, již se na stanovištích věnovali bezmála čtyři hodiny návštěvníkům, voňšovským hasičům, kteří přijeli i s technikou, a městu Sušice, jež se finančně podílelo na realizaci tohoto dne.

Mgr. Petra Klímová, PS Otava Sušice

Všechno NEJLEPŠÍ!

Jako obvykle si v září připomínáme i ty, kteří své narozeniny slavili o prázdninách. A nezapomeňte – pokud chcete někomu popřát v Mozaice, stačí napsat na mozaika@pionyr.cz a budete mít jistotu, že se mezi blahopřáními objeví i jeho jméno.

- 6. 7. oslavila své 55. narozeniny **Ivana Copková** z PS Brodek u Prostějova (Olomoucko-zlínská KOP).
- 13. 7. oslavil své 55. narozeniny **Zdeněk Roman** ze 73. PS Vodovod (Pražská OP).
- 18. 7. oslavil své 60. narozeniny **Miroslav Hrbáček** z PS Beroun – Závodí (Středočeská KOP).
- 24. 7. oslavil své 60. narozeniny **Miroslav Maršálek** z PS Jince (Středočeská KOP).
- 31. 7. oslavil své 60. narozeniny **Miloslav Zeiser** z PS Český Rudolec (Jihočeská KOP).
- 27. 8. oslavila své 55. narozeniny **Darina Zdráhalová** z 2. PS J. Fučíka (předsedkyně Olomoucko-zlínské KOP).
- 6. 9. oslavila své 70. narozeniny **Ludmila Boháčková** z PS Křtiny (Jihomoravská KOP).
- 8. 9. oslavila své 60. narozeniny **Milena Tomanová** z PS Otava Sušice (Plzeňská KOP).
- 17. 9. slaví své 50. narozeniny **Eva Trnková** z oddílu Vlčkové Pátek při Ústecké KOP.
- 19. 9. slaví své 50. narozeniny **Libor Klukan** z PS Safír Kdyně (Plzeňská KOP).
- 24. 9. slaví své 50. narozeniny **Radek Zázvůrek** z 96. PS Veselí Medvědi (Pražská OP).

Blahopřejeme!

25. VÝROČÍ OBNOVENÍ PIONÝRA

Už jen několik týdnů a také čtyři Mozaiky včetně této nás dělí od výročního letopočtu 2015. Že si během tohoto roku budeme připomínat obnovení činnosti Pionýra v roce 1990, vědí čtenáři Mozaiky už dávno a ještě o tom bude řeč mnohokrát a v různých souvislostech. Dnes tu pro vás máme několik námětů.

Proč jsi pionýr?

Otázka, na kterou je mnoho odpovědí, některé vtipné, jiné zcela vážné, další mile lidské, podepřené pozoruhodnými příběhy. Pojdte spolu s námi hledat 25 těch opravdu nejlepších a nejpádňějších. Při oslavách nadcházejícího výročí se nám budou určitě hodit. Pište na mozaika@pionyr.cz – vůbec se nebojte vzít to trochu s nadhledem!

Pionýrské pětadvacítky

Nebojte, nejde o seznamku s pětadvacetiletými pionýrkami – to možná až v některém z dalších čísel. Tentokrát tu máme náměty na aktivity, kterými budou někteří z vás slavít výročí. Všechny mají společné to, že jde o pohyb a akci a je při nich využito číslo 25 – proto Pionýrské pětadvacítky. Na poradě předsedů KOP, odkud náměty jsou, se někdo rozmluvil, někdo to vzal zkrátka, ale důležitá je inspirace:

Pardubická KOP

Odpovídá: Majka Houdková
Chystáme celoroční akci (říjen 2014 – červen 2015) „25 rozhledů Pionýra Pardubickým krajem“ – tato akce bude od října 2014 na webu KOP. 25 rozhleden Pardubicka (jsou přesně stanoveny) budou navštěvovat jednotlivé skupiny – výstupem je fotografie oddílu na rozhledně a zprávička – soutěž mezi skupinami (kdo nejvíc navštíví rozhleden a originální výstupy).

KOP Královéhradeckého kraje

Odpovídá: Ivana Vejvodová
Připravujeme jednodenní sportovní akci „625km s pionýry“ – bude zaměřena na zdolání 25 x 25km, dohromady tedy 625km s pionýry. Účastníci si budou moci vybrat, zda se zúčastní jedné, dvou nebo tří sportovních disciplín. Na plaveckém bazénu se bude plavat 25km ve vyhrazené plavecké dráze. Bude započítán každý, kdo se disciplíny zúčastní a odplave jakoukoli vzdálenost ve vyhrazené plavecké dráze (délka jednoho bazénu je 50 m).

Na nově otevřené Labské cyklostezce Hradec Králové – Josefov – Kuks budou moci účastníci zdolat připravených a odměřených 25 km – buď na kole, kolečkových bruslích, nebo pěšky. Na trase bude připraveno několik pionýrských stanovišť, kde bude účastníkům zaznamenáváno zdolání části úseku. Do třetice bude možno uběhnout si část trasy na stadionu, kde je 400m běžecký ovál. Celá akce bude probíhat v jeden den, cca od 9.00 do 18.00 hod.

KOP Karlovarského kraje

Odpovídá: František Kováč
V Habartově k 25. výročí připravujeme noční pochod Slavkovským lesem, ukončený setkáním na PTZ Bystřina.

Plešňská KOP

Odpovídá: Ivana Mochurová
PS Dobřany se chystá dělat 25 otevřených akcí pro veřejnost nebo Tuláci z Klatov se chystají otevřít na 25 hodin svoje klubovny.

Už máte vymyšlenou pětadvacítku?

Už máte tip na svoji „pětadvacítku“? Nezapomeňte na podzim nahlásit na své KOP, jakou akci a kdy budete pořádat. Čím více akcí v tomto termínu proběhne, tím více bude Pionýr vidět, a o to nám přeci jde!

CO SE CHYSTÁ – SHRNUTÍ

KNIHA PIONÝRA – vzkazy a gratulace lidí, kteří v uplynulých letech prošli Pionýrem.

25 PATRONŮ PIONÝRA – 25 osobností, které se stanou pro oslavy výročí tvářemi Pionýra. (Při oslovování patronů i příspěvatelů do knihy nám pomůže web, o kterém bude řeč dále.)

RESET (Praha, 12. – 14. června 2015) – republikové setkání pionýrských oddílů – více se dočtete na stranách 16 a 17.

PIONÝRSKÁ PĚTADVACÍTKA (celá ČR, 17. 4. – 17. 5. 2015)

Oslava výročí akcí a pohybem – s libovolným využitím čísla 25 (viz náměty).

Pionýrská výstava – k 25. výročí obnovení samostatné činnosti Pionýra chystáme její doplnění a úpravy.

VÝROČÍ NA WEBU

Už máte nápady, koho oslovit ohledně příspěvku do knihy nebo dokonce aby se stal jednou z tváří – patronů Pionýra?

Ať už pro inspiraci, nebo třeba abyste se „netloukli“ s jinou skupinou z okolí, která by mohla oslovovat stejné osobnosti, je zřízen jednoduchý web na adrese www.pionyr.cz/vyroci. Na něm najdete přehled oslovených osobností a samozřejmě tu můžete zadat i ty, které budete oslovovat vy, abyste tak pomohli dalším.

HYPERAKTIVNÍ HYNEK

Bylo to před koncem školního roku, kdy nás navštívila maminka Hynka. V ruce držela letáček, který nabízel letní tábor naší pionýrské skupiny. Stála ve dveřích a nevěděla, jak začít. Pozvali jsme ji dál a nabídli židli. Hynkova maminka se malinko zklidnila a začala se vyptávat na tábor – co budeme dělat, jak to u nás chodí, kdo bude mít děti na starost a nakonec se zeptala, zda máme zkušenosti s dětmi s ADHD. Když se dověděla, že s dětmi s touto diagnózou jsme se již setkali a máme jisté zkušenosti, začala povídat o devítiletém synovi: „Víte, on není zlý, chvíli neposedí, pořád skáče jiným do řeči, je stále v pohybu a někdy zareaguje naprosto neadekvátně, začne být agresivní. Ze školy nosil poznámky, že se neumí chovat, vyrušuje... Z několika kroužků jsem ho musela odhlásit, protože ho tam nechtěli. Vezmete mi ho na váš tábor? Hynek se moc těší a já bych to chtěla zkusit.“ Vzhledem ke svým zkušenostem s těmito dětmi jsme se rozhodli, že Hynka na tábor vezmeme.

Přišel na stanoviště mezi prvními. Viděli jsme se poprvé a já měla pocit, že ho znám, ten kluk totiž jako by vystoupil z některé publikace o projevech dětí s ADHD. Chvilí stál u mámy, ale jeho ruce byly stále v pohybu, Źukal si prsty o nohu. Oči mu tékaly od jednoho ke druhému a stále se na něco dotazoval maminky. Čekání se pro něho stalo dlouhým, a tak začal zpočátku poskakovat a pak pobíhal po celém prostranství. Při nastupování do autobusu Hynek nečekal, až ho zavolají, tlačil se hlava nehlava do autobusu. Zastavil ho Petr, který ho chytil za rameno a po celou dobu jej tak držel při sobě, dokud nezaznělo Hynkovo jméno. Možná v této chvíli začalo partnerství, kamarádství mezi Hynkem a Petrem. V autobuse seděli vedle sebe a pořád si o něčem povídali, Hynek se usmíval a měl dobrou náladu. Petr byl vedoucí oddílu, do něhož byl zařazen i Hynek. Od prvního okamžiku byla v oddíle dána jasná pravidla. To byl první a základní krok, který nejen pro Hynka musel být učiněn. Během pobytu na táboře jsme měli možnost vidět řadu Hynkových reakcí – při startu závodu vystřelil jak torpédo a za chvíli se vztekla nebo se slzami v očích vracel zpět, protože nevěděl, co dělat. Při vysvětlování úkolu či pravidel hry neustále skákal do řeči. Nebo při kolektivních hrách porušoval pravidla, a když na to ostatní děti poukazovaly,

tak je začal poštuchovat nebo jim nadávat. Petr řadu věcí dokázal předvídat a zadával Hynkovi takové úkoly, aby měl šanci je splnit. Při řadě aktivit byl Hynek poblíž Petra, neboť jen tak mohl oddíl v pohodě pracovat. Závěrečné dny byly pro každého táborníka náročné, únava byla znát a v dohledu byla vidina loučení. Poslední táborové večery byl Hynek podrážděný, přetažený, a tím pádem celé okolí dostával do „vývrtky“. Všechny tyto věci

PROJEVY ADHD:

- neudrží pozornost
- neposlouchá během rozhovoru
- nedokončuje úkoly
- je neustále v pohybu, hraje si s rukama nebo nohama
- mívá potíže s čekáním
- často ztrácí nebo zapomíná věci
- přerušuje nebo vyrušuje druhé
- často se straní úkolů, které vyžadují dlouhodobé duševní úsilí
- ztrácí snadno pozornost díky vnějším jevům
- odpovídá před dokončením otázky
- je lehce unavitelný

řešil Petr klidným a pozitivním přístupem. I my ostatní jsme trvali na daných pravidlech, ale i sankcích, které následovaly při jejich porušení. Vystupovali jsme jako jeden tým a u nikoho z nás neměl Hynek žádná privilegia po celou dobu tábora.

Hynkovo jméno zaznělo několikrát při večerním nástupu nikoli z výchovných důvodů, ale protože něco dokázal, že vydržel, že se zapojil, že byl pozornější...

Zpáteční cesta autobusem probíhala v klidu a pohodě. Zase stejný obrázek – sedadlo a na něm Hynek s Petrem. Probírali zážitky z tábora a byl to živý rozhovor plný smíchu a štěstí. Hynkova maminka už netrpělivě čekala, s čím přijdeme, co budeme povídat, na co si budeme stěžovat.

Ano, bylo to někdy těžké, bylo to obtížné, ale zvládli jsme to všichni – Hynek i my ostatní. Nevím, zda tohle chtěla maminka slyšet, ale každopádně se jí rozjasnil obličej a do očí se jí draly slzy. Loučení Hynka s Petrem bylo hodně emotivní – opět se tu projevil reakce, které se objevují u dítěte s ADHD, to ale nás znalé nezaskočilo.

kolektiv autorů

ilustrační foto: LT PS Tuláci Klatovy

ADHD:

Porucha pozornosti s hyperaktivitou – hyperkinetický syndrom nebo hyperaktivita. Jedná se o formu specifických vývojových poruch. Jde o vrozenou trvalou odlišnost ve vývoji centrální nervové soustavy, která minimálně do puberty ovlivňuje pracovní výkon a osobnost dítěte. Nejedná se o zaostalost mentálního vývoje, ale jeho nerovnoměrné rozložení – děti s ADHD mohou podávat zejména v kognitivních oblastech nadprůměrné výkony, ale zároveň se chovat nepředvídatelně a emočně nezrale.

INSPIRUJ SE NEJEN NA PIONÝRSKÉM WEBU

V letošním ročníku Mozaiky bude dvojlist uprostřed věnován novým metodickým listům, které si můžete vložit do svých šanonů nebo rozšířit o ně své kartotéky her. Tentokrát vám přinášíme hru Brānball, která je dobrým příkladem toho, že z příkladu dobré praxe může vzniknout nový metodický list.

A pro ty, kteří nemají rádi police plné knih a dávají přednost jedničkám a nulám, je tu na novém webu Pionýra sekce s názvem Inspiruj se. Zde najdete katalog her a aktivit, ve kterém můžete vyhledávat náměty pro činnost s dětmi, dále jsou zde uvedeny příklady dobré praxe a informace o dětech se specifickými potřebami ve vzdělávání. Postupně budeme obsah těchto stránek rozšiřovat.

S tím nám můžete pomoci i vy. Máte osvědčenou hru, hráli jste zajímavou etapovku nebo máte nějaký ten dobrý příklad z praxe? Podělte se s námi! Můžete tak učinit například v sekci Inspiruj se přes odkaz Vložit a rozšířit náš společný web a inspirovat tak někoho dalšího. Máte-li dotazy k tomu, jak a co přidávat, kontaktujte **Annu Novákovou tel.: 777 793 702 nebo e-mail anna.novakova@pionyr.cz**.

HRADEC KRÁLOVÉ

Hradec Králové (německy Königgrätz) je statutární město na východě Čech a metropole Královéhradeckého kraje, ležící na soutoku Labe s Orlicí. Pro své příhodné vlastnosti bylo území Hradce osídleno již v dobách prehistorických. Ve středověku šlo o věnné město českých královen a této době vděčí za gotickou katedrálu sv. Ducha na svém Velkém náměstí, která dnes vedle Bílé věže a Staré radnice patří mezi městské dominanty. Do poloviny 19. století sloužilo město jako vojenská pevnost, jež byla zrušena po debaklu při bitvě u Hradce Králové v roce 1866. Tím se doslova uvolnil prostor pro zlatou éru královéhradecké architektury na začátku 20. století, ze které si především díky stavbám Gočára a Kotěry město odneslo označení Salon republiky.

Milí pionýři,

pokud jste příznivcem aktivity zvané geocaching, bude se vám v královském věnném městě Hradci Králové moc líbit. Keškami různých typů, tvarů a velikostí se to tu jen hemží. Hradec Králové je na přímém železničním tahu na Prahu a na Liberec, není proto problém sem zajet třeba jen na jeden den. Kdybyste však chtěli do těchto míst zavítat s oddílem na delší dobu, nabízíme vám kvalitní ubytování nedaleko odtud – v pevnostním městě Josefov (vlakem cca 15 minut), kde sídlí Pionýrská skupina Za Vodou. Kapacita ubytování je 50 osob, klubovna nabízí kvalitní zázemí (vaření, sociálky, sprchy, klubovny, kuchyň s jídelnou, stolní fotbal, stolní tenis, deskové hry...). Ale pojďme se vrátit ke geocachingu.

Zřejmě si geocaching budete chtít spojit s prohlídkou města, pojďme se proto podívat do samotného centra města. Rozhodně byste neměli zapomenout na prohlídku Malého a Velkého náměstí, kde naleznete první dvě multikeše **Osobnosti HK (Malé náměstí) – GC25AWC** a **Osobnosti HK (Velké náměstí) – GC26AHO**. Jedná se o krátké mutliny, které se věnují osobnostem spjatým s Hradcem Králové.

Když už tady budete, určitě nezapomeňte navštívit renesanční **Bílou věž**, která je nejvyšší dominantou města a z jejížž ochozů se otvírá nádhavný pohled na město i na vzdálené vrcholky Krkonoš a Orlických hor (www.bilavez.cz).

Ale pojďme dál. Určitě se budete chtít trochu projít, k tomu

se vám hodí mutlina s názvem **Hradecké mosty – GCYT84**, která vás seznámí s historií hradeckých mostů a po několika z nich vás také provede.

Pokud jste již unaveni, přijměte naše pozvání do odpočinkových Jiráskových sadů, které leží na soutoku Labe s Orlicí. Historie tohoto parku sahá až do poloviny 19. století, kdy bylo město ještě pevností. Ve 20.–30. letech minulého století byla velká část parku zničena velkými mrazy a větrnou smršť. V roce 1926 byl na tomto místě založen růžový háj a o rok později alpinum. Kromě toho, že zde můžete odlovit další z multikeší s názvem **Soutok Labe a Orlice – GCR6E6**, tak zde můžete posvácit mezi skupinou všetečných nutrií, které se zde díky přehnanému krmení místních obyvatel přemnožily a kterým právě nyní hrozí odchyt a stěhování k chovatelům. Pokud ještě nejste vyčerpaní, navrhuji uzavřít vaše pionýrské keškování tradiční keší s názvem **Jez Hučák – GC34PZG**. Jez vybudovala firma Kress a Bernard z Prahy. Byl uveden do provozu v roce 1911 a o rok později i vodní elektrárna. Jez spolu s budovou vodní elektrárny je architektonicky navržen v secesním slohu architektem J. Sandrem a tvoří jednu z nejkrásnějších historických dominant města. Doporučuji si rezervovat prohlídku vodní elektrárny, stojí to za to.

*Mnoho zážitků i odlovených keší
Ivana Vejvodová
PS Za Vodou
Josefov*

MÁM SVÉHO PRŮVODCE.

„Jsem na všechno sám – sama!“ „Nikdo to nechce dělat!“ „Kdo to po mně převezme?“ „Není zbytlí, budeš to dělat ty!“

Znáte tohle lamentování? Znáte tyhle nebo podobné věty? Slyšíme je velmi často a stále se opakují. Stávají se jakýmsi zaklínadlem, jakousi mantrou.

Cesta, jak z tohoto začarovaného kruhu ven, je ale známá. Mluvíme o ní také stále dokola, ale pořád nějak přešlapujeme na místě, otáčíme, odsunujeme věci na později.

Ano, mám na mysli výchovu z vlastních řad. Budu mluvit o výchově, která je zaměřená na opečovávání lidí, na pomoc začínajícím, na uvádění do života dobrovolníka, na průvodcování a mentorování.

Je strašně jednoduché sejmut břímě a hodit ho na někoho dalšího, tedy pokud ten další vedle nás je. Úplně jiný příběh ale je onomu „dalšímu“ předat vše, co potřebuje, aby si se svou novou úlohou vůbec mohl poradit.

Výchova z vlastních řad je vývoj přirozený, spontánní a naprosto neformální. Je třeba

1. Volba – zájem o dobrovolnou práci na jakékoli pozici, motivace dobrovolníka, zájem o změnu ve své dobrovolné práci.
2. Start – nastartování jeho práce, čerpání vědomostí z příslušných vzdělávacích kurzů, realizování představ, ale i zaznamenání prvních neúspěchů.
3. Adaptace – první rok práce je považován za rozhodující období pro utváření dovedností a pro adaptaci na úkoly a podmínky, v nichž dobrovolník svou funkci vykonává. Délka adaptace závisí na různých aspektech – na osobnosti, na individuálních schopnostech, na jeho kompetencích, na prostředí, na klimatu tohoto prostředí...
4. Stabilizace – zkušeným dobrovolníkem se stává po pětileté soustavné práci na dané pozici. V této fázi by již nemusel mít dobrovolník vedle sebe průvodce,

mentora, ale stává se z něho potenciální vzor pro ostatní. Může nastoupit do role mentora, průvodce, rádce, člověka, který vychová na pozici dalšího dobrovolníka.

Někteří naši dobrovolníci se zastaví u vývojové etapy číslo 2 – Start. V našem spolku máme vypracovaný systém vzdělávání, a tak jim předáme možné vědomosti na vzdělávacím kurzu a čekáme, jak nám absolvent poroste, jak se všechno bude vyvíjet. Někdy se divíme, že to vzdá. Někdy se podivujeme, že neví a nezná. Samotná kvalifikace však ještě nestačí k tomu, aby dobrovolník byl připraven na danou funkci, pozici. Je důležité až naprosto nezbytné, aby vedle čerstvého absolventa stál někdo zkušenější, kdo bude „nováčka“ provádět, radit, ukazovat mu směr. Může to být člověk, který žije v jiném městě, kraji, ale každopádně je tu pro něho. Poradí mu, pomůže, postrčí, upozorní, nasměruje, naznačí. Je jedno, zda pomoc probíhá osobně, z očí do očí, nebo po telefonu, či e-mailem. Důležité je, aby na to všechno nově nebyl sám a nepřipadal si zbytečný a neschopný.

A o čem si povíme příště? V Pionýru přibudou nové možnosti, jak vzdělávat a připravovat dobrovolníky na jednotlivé pozice. Směrnice pro přípravu a vzdělávání v Pionýru pro tyto nové formy nastaví jasná pravidla a podmínky. Bude toho dost, tak naši rubriku bedlivě sledujte.

Lída Kočí, garant UPVC

*ilustrační foto: 14. TSP Zeměpisná společnost
Po cestách vlasti, PS Omega*

předeslat, že zcela určitě zabere hodně času, síly a trpělivosti tomu, který se jí bude věnovat. Konečnicí jsou mezi námi pionýři, kteří tuto cestu výchovy neopustili, stále v ní pokračují a mají v této oblasti obrovské zkušenosti. Zcela určitě mi dají za pravdu, že provádění (mentorování) někoho druhého vyžaduje obrovskou odpovědnost, odvahu, důslednost, ale také skýtá obrovské štěstí a radost, když můžete předat tu svoji židli druhému, a navíc jste si naprosto jisti, že všechno pošlape dál a líp.

Průvodce potřebuje nejen začínající instruktor, který vyrostl z pionýra dítěte nebo přijde nově na pionýrskou skupinu. Průvodce potřebují i všichni ti, kteří mají touhu získat novou pozici. Nemusí vůbec jít o „sběrače funkcí“. Je přece přirozené, že s vývojem osobnosti roste i touha po něčem novém, po nových výzvěch.

Každý nově přichozí dobrovolník nebo každý dobrovolník, který uvažuje o změně pozice, zákonitě prochází vývojovými etapami. V krátkosti bych je popsala asi takto:

ZASE SE SEJDEM

Pionýr je tvor kamarádský a společenský, a proto se rád setkává s jinými svého druhu. K tomu má jedinečnou příležitost právě na takových akcích, jako je republikové setkání pionýrských oddílů – RESET.

Setkání mají hodně společného

Účastníci se sjedou z daleka i z blízka, autobusy, vlaky a jinými dopravními prostředky. (foto: 2005 / Jinolice)

Staví se stany, týpí anebo se spí jen tak pod širákem. (foto: 2009 / Nová Rabyň)

Nezapomíná se ani na pravidelný přísun potravy. (foto: 2007 / Česká Kanada)

Ti, kteří rádi protáhnou své tělo, mohou vybírat z tradičních i netradičních sportů a aktivit. (foto: 2002 / Plzeň)

Nikdy nechybí výlety. (foto: 2001 / Chomutov)

Vždy se najde nějaké to místo, které stojí za prozkoumání. (foto: 2004 / Zvíkovský Rarášek)

Přijdou si na své i ti, kteří rádi tvoří a baví je rukodělnky. (foto: 2011 / Krucemburk)

Nezapomíná se na zpěv – někdy hrají kapely na pódiu, jindy si zahrají pionýři u ohně na kytaru, nebo se představí úspěšní účastníci Pionýrského Sedmikvítku. (foto: 2013 / Kdyně)

A můžete si odvézt i nějakou tu drobnost na památku. (foto: 2003 / Hutě pod Třemšínem)

Přehled republikových setkání pionýrských oddílů

1. Republikový sraz Pionýra

Libavá (okres Olomouc) 13.–15. září 1991
548 účastníků

V následujícím období probíhaly republikové srazy vždy společně s republikovým finále Pionýrské Stezky. Od roku 1996 se začali setkávat i ti, kteří nepostoupili do finále soutěže Stezka, a ze srazu se stalo setkání.

1. Republikové setkání Pionýra

Rozkoš, 31. května – 2. června 1996

2. Republikové setkání oddílů

„Rožnov 1997“

Rožnov pod Radhoštěm,
30. května. – 1. června 1997
1 485 účastníků

3. Republikové setkání Pionýra

Mohelnice 98
Mohelnice 29.–31. května 1998
886 účastníků

4. Republikové setkání pionýrských oddílů 1999

Praha, 28.–30. května 1999
Skoro 1 000 účastníků

5. Republikové setkání pionýrských oddílů 2000

Hluboká nad Vltavou, 26.–28. května 2000
1 023 účastníků

6. Republikové setkání pionýrských oddílů 2001

Chomutov, 1.–3. června 2001
1 083 účastníků

7. Republikové setkání pionýrských oddílů

Plzeň, 7.–9. června 2002
678 účastníků

8. Republikové setkání pionýrských oddílů

Hutě pod Třemšínem, 6. – 8. června 2003
398 účastníků

9. Zvíkovský rarášek

Zvíkov, 4.–6. června 2004
406 účastníků

10. Republikové setkání pionýrských oddílů 2005

Jinolice u Jičína, 3.–5. června 2005
520 účastníků

11. Republikové setkání pionýrských oddílů

Česká Kanada, 8.–10. června 2007
přes 600 účastníků

12. Republikové setkání pionýrských oddílů 2009

Nová Rábyně, 22.–24. května 2009
přes 850 účastníků

13. Republikové setkání pionýrských oddílů 2011

Krucemburk, 10.–12. červen 2011
203 účastníků

14. RESET – Republikové setkání Pionýra

Kdyně, 7.–9. června 2013, 730 účastníků

Draha plná pověstí

15. republikové setkání pionýrských oddílů Praha, 12.–14. června 2015

Jaké bude patnácté republikové setkání, je ještě ve hvězdách. Ale už teď můžeme říci, že se chystá bohatý program a o setkání různého druhu tu nebude nouze.

Na všechny účastníky ještě před samotným setkáním čekají drobné úkoly, proto se vyplatí číst Mozaiku.

Kromě toho bude v každém vydání Mozaiky vycházet sada obrázků, na kterých najdete tři indicie. Z nich určitě nebude těžké uhodnout tajemnou postavu. Když budete vědět odpověď na otázku „Kdo to byl?“, pošlete jeho nebo její jméno na e-mail: anna.novakova@pionyr.cz (nezapomeňte napsat, z kterého oddílu a pionýrské skupiny jste). Odpovídat mohou i oddíly, které se ještě nerozhodly, zda na setkání pojedou.

Kdo to byl ?

Její koníčkem bylo předpovídání. Měla dvě sestry. budoucnosti

Její manžel byl zemědělec.

O DĚDICTVÍ

Nový Občanský zákoník řeší úplně novým, ba říká se, že zcela revolučním, způsobem záležitosti dědictví. Otázky kolem pionýrského dědictví ovšem zase nevyjasnil... a je tak stále jenom na nás, jak se k nim stavíme. Jde nezřídka o otázku citlivou – zvláště když se do hry dostane takové téma jako je tzv. komunismus a nahlížení na historii Pionýra z tohoto úhlu. Jde též o jeden z částých dotazů – jak se k této vazbě na minulost stavět, jak ji vysvětlovat, jak reagovat na poznámky „Malí komouši ještě existují?“

Základem je: Nepřeceňovat!

Možná jde o nečekané doporučení, ale nezřídka tomu tématu totiž my sami přikládáme větší důležitost, než je nezbytně nutné, a vytváříme si v podvědomí jakýchsi val hříchů a provinění, za které se musíme stydět, a tak raději příliš nevystřkovat nos.

Vážně myslíte, že to tolik lidí řeší? Jde opravdu o určující měřítko při posuzování Pionýra? Daleko více příkladů hovoří totiž ve prospěch jistého povznesení se nad podobné poznámky, protože vycházejí buď:

- z osobního názorového postoje mluvčího, a ten zpravidla krátkou reakcí stejně nezměníme;
- a nebo z obecně přežívajícího klíše – o tom, co všechno a jak moc bylo tzv. komunistické, čti: okamžitě odsouzeníhodné. Tam se již prostor pro věcnou diskuzi nabízí a je dobré naši minulost trochu znát a mít nějaké argumenty pohotově.

Širší problém

Ostatně osobní postoj k minulosti nedělí jen dospělé pionýry, ale velmi silně i skauty a vlastně celou společnost. Jde o jev, který by se hravě dal označit i jako fenomén. Protože míra záporného nebo kladného nazírání na minulost vychází u většiny (přemýšlejících) lidí právě z nějakého poznání, zkušenosti (osobní či obecné). Bohužel stádní přístup hledání a přijímání snadných řešení je hodně

častý, a z toho pochopitelně také plynou jednoduché názory – „jasné jako facka“: „Vždyť to přece všichni říkají, tak to tak musí být...“

Zjednodušený příklad je nasnadě

Vše, co tady bylo do r. 1990, bylo komunistické, a tím pádem a priori: špatné a zvrženíhodné. A jako příklad poslouží zadržované hranice a na nich hraniční ostraha, nedostatečný toaletní papír a mandarinky...

Už slyším kritiky – jak věci zlehčuji! A těm chci odpovědět: Nepodceňuji! Nepřehlížím chyby minulosti – protože odsouzení JUDr. Milady Horákové a její následná poprava byla justiční vraždou a nikoli omylem. A je třeba ji připomínat jako memento. Ale stejně tak je nutné vnímat i další souvislosti.

Citlivé a ožehavé téma

Komunismus a jeho dědictví je příkladným tématem, na které si leckterý člověk dělá úsudek dřív, než se s posuzovanou věcí seznámil. A to i proto, že jde o téma složité, komplikované, náročné na studium (nemá-li být výstup plytký). Navíc „vědění“ přináší i tíhu odpovědnosti... protože pak už se jednoduché soudy a řešení nepřijímají zdaleka tak snadno jako při „nevědění“, kdy se klouzání pouze po povrchu přímo nabízí. Rozhodl jsem se uchopit tuto hrozenou rukavici a nabídnout možnost diskuze a z toho plynoucí argumentační výbavu pro rozpravu vedené na veřejnosti, s rodiči a dalšími. Vstupuji na tento tenký led s vědomím, že nejsem detailně školený politolog ani historik – ti nám nějaké skutečně seriózní hodnocení také během uplynulého čtvrtstoletí nenabídlí. Ale jako pionýr se pokusím být průkopníkem – v hledání a poznávání.

Toto povídání je tak jen prvním krokem, úvodem k několika dalším pokračováním. Pokud se chcete do rozpravy na toto téma zapojit a přispět konkrétní zkušeností či názorem,

Ilustrace: J. Dostál

rád budu s vašimi příspěvky v tomto seriálu pracovat. Za vaše podněty předem děkuji a zdůrazňuji, že si rozhodně nečiním nárok na bezchybnost a všeobjímající genialitu předkládaných názorů.

Dnes na závěr

ale jinak jako jisté motto použiji citát Arthura Koestlera*) (1905–1983): „Obrácení se ke komunismu nebyla móda nebo šílenství, bylo to upřímné a spontánní vyjádření optimismu. Ještě dnes věřím tomu, že bylo chvályhodnou chybou nechat se přitáhnout novou vírou. Chybovali jsme ze správných důvodů a ještě cítím, že kromě několika málo výjimek (B. Russela či H. G. Wellse) všichni, kdo se vysmívali ruské revoluci, to od počátku činili z méně čestných příčin, než z jakých my jsme chybovali. Je ohromný rozdíl mezi zklamaným milovníkem a tím, kdo není schopen milovat.“

Martin

*) Arthur Koestler, rodným jménem Artúr Kösztler byl maďarsko-britský spisovatel, filozof a novinář židovského původu, bojovník za komunismus, následně jeho odpůrce.

Volební plakát francouzské pravice (1919), který varuje před bolševismem.

Čínská propaganda, obraz Mao Ce-tunga

Předsedův glosář

Extrémní přísinnost na sebe sama

Nechci dnes meditovat nad známým rčením „Na chudý musí být přísinnost.“ a pozastavovat se nad dvojným metrem při posuzování stejného prohřešku (když jel opilý státní zástupce a náš Pepik ze sídliště – oba za tentýž přestupek obdrželi odlišné tresty). Chtěl bych nabídnout zamýšlení nad přísinností obecně a zvláště na sebe sama.

Oba přístupy jistě známe: domácím se vše odpustí, anebo naopak převládá přísinnost, přísinnost, přísinnost, bez špetky nadhledu. No jistě, jde o extrémy a těm se leckdy pochechtáváme, ale chichotání je jedna věc a vlastní praxe věc odlišná...

Co tím mám vlastně na mysli? Uvažuji nad tím, s čím se setkávám hodně často: Hledání kladů pouze u jiných a „doma“ pouze poukazování na chyby a stíny. Bez ohledu na to, že sami se máme také čím pochlibit. Nechci – aby mne někdo nechytl za slovo – zavírat oči nad vlastními nešvary, to je zase jenom další krajnost. Ale nezřídka mám dojem, že jenom pokukujeme přes ploty jinam a stále ukazujeme: Hle tamhle mají... a tuhle by chtělo si vzít příklad... A nějak si nepřipouštíme, co všechno máme doma! A nezřídka i nevyužíváme!

Kde se bere tahle extrémní přísinnost na sebe sama a je skutečně univerzální, včetně vlastní práce?

Nechci působit jako kverulant, ale nějak se nemohu zbavit pocitu, že to s kritičností leckdy přeháníme a nejsme s to se pochválit. Ne samoučelně, za každou cenu si podkuřovat – to je další hloupá výstřednost, ale připustit, že v Pionýru je mnoho věcí, které děláme dobře, a nemusíme si předhazovat jiné vzory. Uznat, že dobrou práci se nejen můžeme, ale i musíme pochlibit, a není to ani nepřístojnost ani ta nevábně čpící samochvála. Vždyť snad stále platí: Komu čest, tomu čest. Kdybychom to zkusili, možná by se nám (všem) lépe dýchalo.

Martin

HISTORIE UČITELKOU ŽIVOTA

Milovými kroky se řítíme do období, kdy si budeme opravdu hodně připomínat minulost. A jde o to, aby to nebylo samoučelné, aby z toho nečouhalo jako sláma z bot laciné poučování, ale aby to fungovalo jako nástroj: informační, podporující hrdost na dobrou značku, výkony z minulosti blízké i vzdálenější. Celý rok 2015 bude zaslibený jistě dávkou vzpomínání, věříme, že přiměřeně. Ale protože ročník Mozaiky začíná v září, rozhodli jsme se vyplnit úvodní měsíce ještě skautskopionýrským ohlédnutím. Protože otázek k tomuto tématu je stále dost.

Inspirace skautingem

Zeptali se mě letos v létě na jednom táboře, zda jsem myslel vážně svoje slova, že pionýrské hnutí vyrostlo ze skautských základů. A co prý na to skauti? No, abych odpověděl upřímně, musel jsem přiznat, že co na to skauti – to nevím. Ale na dotaz, zda je skauting skutečně jedním z významných zdrojů Pionýra a jeho činnosti jsem odpověděl rázně: Ano. S dovětkem, že je poctivé si to připustit. I proto, abychom si uvědomovali, že nejsme dvě znepřátelená společenství, ale můžeme přirozeně pracovat vedle sebe. A své odlišnosti si „pěstovat“, ale ne se kvůli nim nenávidět.

Vzájemná řevnivost pionýrů a junáků

Ostatně ono, řekl bych, té případné nevráživosti ubývá. I proto, že mnohde nám podmínky pro práci ztěžují všem bez rozdílu. A též proto, že osvěta přispívá ke vzájemnému poznání a tím i respektu. Žárlivé vztahy nesoucí si zátěž z minulosti se samozřejmě překonávají těžko. Když ale několikrát zopakujete, že Pionýr nikdy, ale NIKDY nezakázal skauting – ač toto tvrzení v myslích některých lidí přežívá, že postačí znát historii a nelze podobný blud šířit – i zatvrzelý oponent přinejmenším znejstí.

V té souvislosti se v rozhovoru vynořila otázka:

Zastal se Pionýr někdy nějak Junáka? Pomohl mu?

A pro mnoho lidí je překvapením, že existuje hezký příklad toto dokládající, a dokonce pochází i z per a vzpomínek skautských činovníků. O co jde? V roce 1968, při znovuoobnovování Junáka, panovaly na tehdejším československém Ministerstvu vnitra určité

pochybnosti o vnitřních dokumentech Junáka. Celé to působilo spíše jako naschvál, který byl administrativně skautingu vkládán do cesty rozvoje. Tehdejší vedení Pionýra odmítlo proto převzít vlastní ministerstvem vnitřní schválené dokumenty, dokud nebude stejné kladně vyřízena i žádost Junáka. I proto tehdejší ministr vnitra Jan Pelnář předával představitelům Pionýra i Junáka potvrzené vnitřní dokumenty téměř současně.

Maličkost nebo až hloupost

nezasluhující pozornosti? Já si to nemyslím – jde o doklad, že když obě organizace existovaly vedle sebe, panovala mezi nimi místo nevraživosti neformální podpora. Což někdy může být víc než miliónová dotace.

Martin

Ilustrační foto: archiv Junáka

Ilustrace: M. Vostrý

**JSME OCHOTNI NĚST ZA SVÁ ROZHODNUTÍ
ODPOVĚDNOST? CÍTÍME SE BÝT SOUČÁSTÍ CELKU?
VYTRATIL SE NÁM ZDRAVÝ SELSKÝ ROZUM? CO NÁS
SPOJUJE A KAM SMĚŘUJE NAŠE SPOLEČNÁ CESTA?
NEHLEDÁME NĚCO, CO UŽ DÁVNO MÁME?**

ZNÁTE ODPOVĚDI?

Občas si zanádat, to jistě zvládneme všichni. Zastavit se a položit si podobné otázky, to již učiní jen někteří. A najít na ně odpovědi? To sám nedokáže nikdo. Ale společně k nim dospějeme, když budeme opravdu chtít... Čtete dále a přijměte pozvání na místo, kde se budeme společně ptát, odpovídat, vyjasňovat sdílené postoje, utvářet vize... Budeme si povídat, ale také hodně pracovat. Jen na nás samotných bude záležet, zda nakonec kapitolu s názvem „Konference o činnosti Pionýra“ uzavřeme s přesvědčením, že nás nic nezastaví, nebo s těžkou hlavou a smíšenými pocity.

O CO JDE?

O Konferenci o činnosti Pionýra už čtenáři Mozaiky vědí přinejmenším z květnového vydání minulého ročníku a nejspíš i (ať už přímo či zprostředkovaně) z Výročního zasedání Pionýra z r. 2013, které její uspořádání uložilo.

Jejím cílem je v zastoupení všech pionýrských skupin probrat otázky související s obsahem činnosti od úrovně oddílů až po velké společné akce a stanovit v této oblasti cíle i nástroje k jejich dosažení.

JAK A KDY TO PROBĚHNE?

Od začátku je plánem, aby konference organizačně proběhla jako výroční zasedání. Tam je klíčová dlouhodobá příprava založená na práci obsahové komise a na projednání témat na PS, ve všech KOP a vrcholně poté na konferenci samotné, kde by měly mít – v ideálním případě – zastoupení všechny pionýrské skupiny. Z toho vyplývá i řada závazných termínů (detailně viz Tu-ňák).

Ač půjde o plnohodnotné oficiální jednání, jeho průběh by neměl být nijak formální. Rozhodně půjde o vytvoření pohodové atmosféry podněcující nápady a jejich rozvíjení.

O ČEM BUDE ŘEČ?

Práce v oddílech a klubech je v Pionýru základem všeho, proto se bude i na této konferenci prolínat všemi hlavními tématy. Vždy půjde o hledání cest, které nám umožňují dobře pracovat v oddílech, chystat zajímavou činnost, přispívat k výchově zdravých osobností a tím i lepší společnosti...

Hlavní témata budou zahrnovat:

- výraznější pocit sounáležitosti;
- založení nového oddílu;
- zázemí na pionýrských skupinách (pojetí PS jako komunitního centra);
- získávání členů;
- udržení kategorie 15+ a práce s ní;
- vzdělávání;
- výchovné programy (a zapojení dětí se zvláštními vzdělávacími potřebami)
- mobilita dobrovolníků;
- partnerství s rodiči i odbornou veřejností;
- a mnoho, mnoho dalšího – více o tématech konference se dočtete v dalších vydáních Mozaiky.

JAK TO ZATÍM ŠLAPE?

Obsahová komise byla ustavena – v květnové Mozaice (str. 18) jste si mohli přečíst

rozhovor s její předsedkyní. Na začátku září proběhne společné konzultační setkání jejich dosud jmenovaných členů, těžiště její práce ale bude v tematických skupinách, které budou připravovat jednotlivé oblasti. Jak už je naznačeno výše, o jejich výstupech se budete průběžně dozvídat nejen v Mozaice. Určitě si nenechte ujít již nyní plánovaná jarní jednání v jednotlivých KOP, kde bude možno se ptát, ujasňovat si představy, předkládat náměty...

VÝZVA!

Ke všem, kdo mají dobré i špatné zkušenosti. Kdo pravidelně pracují s dětmi. I pro mudrlanty – pro všechny, kdo se chtějí zapojit a přispět.

Podělte se o své zkušenosti, názory, obavy i pionýrské sny. Přidejte se k rozpravě o tématech zcela konkrétních – jak na těžko zvladatelné dítě, či jak pracovat s dětmi výrazně nadanými – i dotýkajících se celého Pionýra – co je nejlepší propagací Pionýra, či jak se nenechat otrávit historickými klíše a narázkami na ně.

Je toho zkrátka dost, tak dejme hlavy dohromady!

Máš konkrétní představu, nebo dokonce požadavek, co by mělo být mezi výstupy KČP? Přidej se a „pohlídej“ si své téma v obsahové komisi!

Jasně, bude to práce, ale všichni víme, že bez té nejsou koláče.

Podobnosti Konference o činnosti Pionýra s listopadovým výročním zasedáním je více, než jen organizační pravidla. Část lidí, kteří připravovali „výročku“, plynule pokračují dál. Patří k nim i Ivana Vejvodová – před výročním zasedáním v roce 2013 předsedkyně obsahové komise a teď před konferencí její členka a zpravodajka pro Program Pionýra. Abychom získali i trochu osobnější pohled na rozvíjející se přípravy, položili jsme jí pár otázek.

PIONÝR

Zdá se, že nemáš hned tak dost – z jedné „obsahovky“ rovnou do druhé. Co tě na tom baví? Předpokládám, že coby vedoucí skupiny a předsedkyně KOP dlouhou chvíli asi netrpíš...

Svým způsobem mne to opravdu baví, ale to není určitě hlavní. Už při přípravě posledního výročního zasedání, když byl z obsahu jednání vyřazen Program Pionýra, jsem se rozhodla, že ta záležitost nesmí zapadnout. Takže to chápu jako dokončení rozdělané práce.

Před pár lety by mne samotnou možná překvapilo, do čeho se teď vrhám, ale v určitém okamžiku jsme si prostě uvědomila, že fungování oddílů, skupiny nebo KOPky nejde oddělit od fungování celého Pionýra – a jestli

chceme, aby to za něco stálo, musíme pro to taky něco dělat.

Jsi zpravodajka pro Program Pionýra. Je před tebou hodně práce?

Upřímně řečeno – nevím. To bude záležet i na množství námětů, které budeme muset zpracovat. Nyní jde spíše o obecné vyslované požadavky: Měl by být – modernější, čtivější, více pro děti... Budeme si ovšem muset ujasnit, co tyhle žádosti znamenají. Protože obecné výkřiky jsou jedna věc a to, zda současný obsah vyhovuje, nebo je nutno ho doplnit či upravit, je záležitost druhá. Nu a potom můžeme hledat vhodnou formu. Každopádně uvítáme jakoukoliv inspiraci, i v drobnostech.

Ty už víš, „co a jak“. Co bys ale doporučila těm méně ostříleným, ale přesto plným odhodláním se na společném dile podílet?

Hlavně, aby se nebáli. Konference o činnosti nebude žádný sjezd hlavounů, má být pro zájemce příspěvek k námětům pro práci v klubech a oddílech, právě pro oddíláky, kteří na žádném jednání nikdy nebyli. Tady půjde o nápady, zkušenosti, představy a o chuť tyto „věci“ společně uchopit a vymodelovat z nich pro budoucnost základ toho, co je nám všem společné – pionýrské činnosti.

Ptal se Jakub

PRÁZDNINY KONČÍ

Je to tak, ani jsme se neohlédli a je tu zase září a s ním se spousta věcí na Ústředí Pionýra navrací do obvyklých kolejí, ať už jde o náplň práce či samotný provoz kanceláře. Při pohledu na seznam úkolů na léto musíme konstatovat, že některé zůstaly nepřeškrtnuté. Ale ten největší kámen jsme společnými silami odvalili – výsledek už si většina z vás jistě prohlédla na adrese www.pionyr.cz.

Provozní hodiny ústředí

Jako obvykle od září do června budou opět na ústředí pravidelné služby od pondělí do čtvrtka v čase 10:00– 18:00. V těchto hodinách tu vždy někoho zastihnete.

Prázdniny ústředního osmáka

1: Proč si s náma nikdo nehraje?!

2: Zaslýchla jsem, že si hrajou s webem. Snad je to brzo přestane bavit...

VÝKOP Z NAŠÍ KOP

Nápad dávat do každé Mozaiky tohoto ročníku „něco“ z KOPEK se na jarní poradě krajských předsedů celkem ujal. Když zaznělo, že forma není nijak dána, ať jsou to klidně verše, někteří to brali patrně jako žert. Ale přihodilo se, že na některé z předsedů skutečně dosedla múza, takže se máte na co těšit! Jako první přinášíme báseň o tom, jak se v létě dařilo moravskoslezským pionýrům.

Co dělal kraj Moravskoslezský
když celé dva měsíce nebylo hezky
no přece 44 táborů
když kraj zvedá hlavu nahoru

předseda s členy výkonného výboru
navštívil několik táborů
všichni byli v pozoru
protože viděli kontrolu

za kraj v komisi bude Martin Palička
je to chytrá hlavička

na Bajkalské jsme vybudovali ubytovnu
když ostatní nájemci jsou k h----

co plánujeme dále
soutěže pro velké i malé
sportovní odpoledne
kde kdo si u toho i klekne
vybíjená pro malé pro velké volejbal
kdyby se někdo ptal

školení i kurzy jsou v plánu
někteří půjdou spát až k ránu

Autor: Pepík Matoušek, předseda
Moravskoslezské KOP

STRUČNĚ Z VÝKONNÉHO VÝBORU ČRP

Výkonný výbor jednal od posledního vydání Mozaiky dvakrát: v červnu (13.–14. 6.) a v září (5.–6. 9.). Červnové jednání bylo

spojené s účastí zaměstnanců ústředí. S nimi VV především probíral specifické otázky z jejich pracovních oblastí, ale i celkově součinnost orgánů Pionýra a KOP s ústředím. VV dále přijal například složení obsahové komise pro přípravu Konference o činnosti Pionýra či personální obsazení sekcí a štábů. Na programu byly i aktuální úpravy vnitřních předpisů Pionýra – směrnice o registraci, směrnice pro vyznamenání a Směrnice pro přípravu a vzdělávání v Pionýru. Jako obvykle přišla řeč i na plánované aktivity, ať už bezprostředně – letní tábory a Pionýr Open, či

do vzdálenější budoucnosti, jako oslavy 25. výročí obnovení Pionýra.

Záříjové jednání bylo spojeno s poradou předsedů KOP, kde byla mimo jiné diskutována příprava oblastních porad na rok 2015 a vyhlášena připravovaná finále Pionýrského Sedmikvítku, a částečně též s pracovní schůzkou členů Obsahové komise pro přípravu Konference o činnosti Pionýra – členové VV se zapojili do společného jednání i do tematických pracovních skupin. Samostatně výkonný výbor projednával například otázku fungování PVC 07 Liberecké KOP či fungování spolkového rejstříku, nálezy Kontrolní komise Pionýra a související kroky.

O tomto záříjovém víkendu proběhlo též jednání Sboru garantů PVC. Další informace z těchto jednání najdete v říjnovém vydání Mozaiky.

red

Červnové jednání hostila TZ Žumberk

POSTŘELENÝ PES A ZDRAVÝ SELSKÝ ROZUM

Z časopisu jsem se dozvěděl, že jistý pan Jerry Williams z Arkansasu získal v přepočtu 340 000 Kč k náhradě škod, které mu na těle vznikly, když jej napadl sousedův hlídací pes (německý ovčák). To vyvolalo můj zájem – právě jeden z mých současných případů se týká pokousání psem. Pokračoval jsem ve čtení: „Náhrada byla, oproti obvykle přiznávaným částkám v milionech dolarů, tak nízká, protože porotě připadal pes vyprovokován. Pan Jerry Williams totiž přešel plot mezi jeho pozemkem a sousedovým pozemkem a ze vzduchovky na sousedova psa pálil, neboť mu připadalo, že pes je příliš hluchý.“

To, co jsem se ze zprávy dozvěděl, ve mně vyvolalo vlnu smutku ne nepodobnou tomu, když slýchávám o nesmyslných rozhodnutích úřadů, které například neposkytly výhody tělesně postiženého mé babičce, která byla prakticky nevidomá, ovšem ke své smůle z důvodu nemoci, která v tabulkách výhod TZP nebyla, a tudíž podle úřadu postižená nebyla. Mohla jen kolem sebe zlostně máchat pomyslnou bílou hůlkou (kterou ve své hrdosti odmítala a spoléhala na své blízké).

„Kde jsi, zdravý rozum?“, pomyslel jsem si a raději časopis odložil a zapudil představu onoho pána, který, podle všeho z nedostatku jiné činnosti, pálí po psech, aby se poté soudil s jejich majiteli.

O několik dnů později jsem si na pana Jerryho Williamse vzpomněl, když mé oči padly na slova „Má se za to, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností a že to každý od ní může v právním styku důvodně očekávat.“ obsažená v § 4 odst. 1 nového občanského zákoníku.

Položil jsem si otázky, zda pan Jerry Williams měl rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí, resp. zda to bylo rozumné u něj předvídat a, což mi připadalo ještě zásadnější, jak se k této otázce postavila porota, která jej odškodnila za škody, které si způsobil neuvěřitelnou pošetilostí. Jak jinak označit fakt, že někdo vlezl na pozemek hlídáný nejméně padesátikilovým psem, pálí na něj ze vzduchovky, a to vše bez očekávání, že jej pes, věrný svému hlídacímu poslání, v lepším případě napadne, pokud rovnou nesežere.

Aby těch otázek nebylo málo: Kdo to vlastně je ten průměrný člověk a proč je takové ustanovení do zákona pojata?

Pomyslný zákonodárce se podle všeho setkal s případy ne nepodobnými historce pana Williamse, a tak dospěl k závěru, že by bylo vhodné uzákonit rozumný předpoklad, že

můžeme, pokud okolnosti nesvědčí o opaku, od rozumně vypadajícího jedince očekávat, že je rozumný. Protože rozum je velmi oše-

Ilustrace: J. Dostál

metná kategorie, bylo třeba jeho „množství“ vymezit a toho se dostalo v obecném výrazu „rozum průměrného člověka“.

Zmíněné ustanovení, které se stalo mým oblíbeným, je nástrojem ochrany nás všech – tedy třetích osob – v nejširším slova smyslu veřejnosti – a říká nám, že pokud není prokázán opak, nebo opak není na prvý pohled zřejmý – přisuzuje se každému svéprávnému člověku průměrný rozum a schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností, a z toho odvozuje nejdůležitější fakt: že třetí osoby (tedy i my) mohou takové chování (rozumné) od ní očekávat.

Co je ale člověk průměrného rozumu? Je snad definován v nějakém prováděcím předpisu? Záporná odpověď je správnou: zákonodárce vytvořil modelovou kategorii, fakticky objektivní měřítko, jímž lze měřit péči a opatrnost, jaká by měla být v běžném životě a tedy i v právním styku uplatňována a kterou může každý z nás důvodně očekávat. Tuto koncepci musíme chápat jako jeden z projevů principu poctivosti, a tedy jako určitý standard jednání. Měly by pro něj být typickými čestnost, otevřenost a ohled na zájmy ostatních.

Člověka průměrného rozumu (či rozum průměrného člověka) nelze popsat žádnou definicí či matematickým vzorcem. Jde o pojem (zde právní), který je abstrakcí. Právě proto (a díky tomu), že je abstrakcí, dává vždy možnost zohlednit okolnosti konkrétního

případu, tedy odpovědět na otázku, zda v konkrétním případě bylo postupováno natolik obezřetně, jak by se průměrný člověk zachoval, či nikoliv.

Pokud těmito východisky poměříme chování pana Jerryho Williamse z Arkansasu, podle mého soudu neobstojí, neb se choval, s prominutím, jako pitomec. Důvody, proč mu porota přiznala odškodnění, neznám a nemohu je kritizovat. Konec konců se jedná o rozhodnutí soudu cizího státu, se kterým máme diplomatické styky. Podle všeho jim to připadalo jako správné a rozumné rozhodnutí.

Zkusme si ale představit situaci Jerryho Williamse, ve které by nám odškodnění připadalo v souladu se zmíněným zákonným požadavkem. Nejde vám to? Tak si představme, že vlastník psa požádal Jerryho Williamse aby mu pomohl, když uvízl na střeše, a vyzval jej k tomu, aby plot přešel s tím, že pes je zamčen v kotci. Vzduchovka u toho byla nedopatřením: pan Williams právě učil syna střilet a nechtěl mu ji ponechat, když bude bez dozoru. Situace se zcela zásadně změnila: Postřelený pes je pak jen důsledkem zoufalé snahy Williamse psa zahnat jedinou zbraní, kterou měl k dispozici.

Co z této úvahy vyvodit pro nás?

V první řadě to, že v životě se máme řídit zdravým rozumem (zní to lépe než průměrný) a že zdravý rozum můžeme od ostatních, pokud to okolnosti nevyklučují, vyžadovat a očekávat.

Můžeme tedy očekávat, že pokud rodiče našemu svěřenci darovali mobilní telefon, poučili jej, že by jej neměl rozebírat, a směle můžeme odmítnout požadavek na náhradu škody zničeného telefonu, který si při táborovém pobytu rozebral na pročitelnost a již nesložil. Stejně tak můžeme předvídat, že dítě bylo poučeno, že s telefonem nemá lézt do vody, a stejně můžeme odmítnout požadavek na náhradu za nefunkční, byť vykoupaný telefon.

Jinak tomu ovšem bude, pokud jsme se nabídli, že telefon dítěti opravíme – vyčistíme kontakty baterie a tu přitom neopatrností zničíme. Pravidlo o průměrném rozumu a jeho použití říká, že při takové opravě je vhodnější svěřit se odbornému pracovišti, a když už se do toho vrhneme, měli bychom postupovat odborně – tedy měli bychom být vybaveni znalostmi a nářadím, které se k takové opravě používá.

Takže: Zdravý selský rozum, chladnou hlavu a nohy v teple!!!

Michal Pokorný
advokát, právní zástupce Pionýra

- 15. 9. 1254** se narodil cestovatel Marco Polo († 8. 1. 1324).
- 16. 9. 1964** zemřel Bohuslav Fiala, za první světové války člen československé legie v Rusku, později povýšen na brigádního generála, během mobilizace v roce 1938 se stal náčelníkem štábu Hlavního velitelství mobilizované armády, aktivně se účastnil odboje i Pražského povstání (* 29. 1. 1890).
- 17. 9. 1944** se narodil horolezec, cestovatel a spisovatel Reinhold Messner. Jako první zdolal všechny osmitisícovky, byl také prvním, kdo na Mount Everest vystoupil bez kyslíku či bez lan. O svých nejen horských výpravách napsal řadu knih. (obr. 1)
- 18. 9. 1889** proběhlo první meziměstské telefonní spojení (mezi Prahou a Vídní).
- 19. 9. 1899** byla v Brně zřízena Česká vysoká škola technická.
- 20. 9. 1979** zemřel armádní generál Ludvík Svoboda, bývalý prezident ČSSR (nar. 25. 11. 1895). (obr. 2)
- 23. 9. 1944** se narodil Ivan Jirous (známý pod pseudonymem Magor), výtvarný teoretik, kritik, básník a kulturní publicista († 9. 11. 2011).
- 23. 9. 1889** se narodil americký filozof a novinář Walter Lippmann. Jeho patrně nejslavnějším dílem je kniha „Public Opinion“ (veřejný názor / mínění), která výrazně ovlivnila některé obory sociálních věd (politologii, psychologii, mediální studia). Dvakrát získal Pulitzerovu cenu.
- 24. 9. 1914** se narodil výtvarník a básník Jiří Kolář († 11. 8. 2002).
- 25. 9. 1899** se narodil spisovatel a ilustrátor Ondřej Sekora († 4. 7. 1967). (obr. 3)
- 27. 9. 1924** se narodil překladatel, nakladatel spisovatel Josef Škvorecký († 3. 1. 2012).
- 27. 9. 1949** byla zatčena Milada Horáková, česká politička a později oběť politického soudního procesu (popravena 27. 6. 1950).
- 28. 9. 1944** se narodil Miloš Zeman, politik a současný prezident ČR.
- 1. 10. 1924** se narodil Jimmy Carter, 39. prezident USA.
- 2. 10. 1944** došlo ke kapitulaci Varšavského povstání – Zemská armáda se vzdala německým jednotkám.
- 4. 10. 1799** se narodil Vincenc Priessnitz, lidový léčitel, zakladatel moderního způsobu vodoléčby († 28. 11. 1851).
- 5. 10. 1914** proběhl první letecký souboj. Pilot francouzského letounu při něm sestřelil německý stroj.
- 6. 10. 1289** se narodila královská dvojčata – budoucí český král Václav III. († 4. 8. 1306) a Anežka Přemyslovna († 1296).
- 6. 10. 1914** se narodil norský archeolog, antropolog, mořeplavec a dobrodruh Thor Heyerdahl († 18. 4. 2002).
- 7. 10. 1769** doplul anglický mořeplavec James Cook jako druhý Evropan k Novému Zélandu a zahájil jeho spojení se světem.
- 7. 10. 1914** se narodil český stíhací pilot Josef František, který byl se 17 jistými sestřely nejúspěšnějším spojeneckým pilotem Bitvy o Británii († 8. 10. 1940).
- 8. 10. 1939** anektovala německá Třetí říše Polsko.
- 9. 10. 1914** se narodil herec Josef Hlinomaz († 8. 8. 1978). (obr. 4)
- 9. 10. 1929** se narodil herec Vladimír Menšík († 29. 5. 1988).
- 9. 10. 1929** byla zaregistrována značka motocyklů Jawa.

10. 10. 1934 byl založen Symfonický orchestr FOK hl.m. Prahy.

11. 10. 1914 se narodil československý voják František Trpík († 30. 5. 2000). Byl příslušníkem výsadku Glucinium, jehož úkolem byl sběr informací a jejich předávání do Londýna pomocí radiostanice a dále sabotážní úkoly na jihu Čech.

15. 10. 1844 se narodil německý filozof, filolog, básník a skladatel Friedrich Nietzsche († 25. 8. 1900).

16. 10. 1854 se narodil irský dramatik, prozaik, básník a esejista Oscar Wilde († 30. 11. 1900).

18. 10. 1969 schválilo Národní shromáždění smlouvu o pobytu sovětských vojsk v Československu, čímž právně legalizovalo okupaci z roku 1968.

18. 10. 1989 odstartovala vesmírná sonda Galileo – první a dosud jediná umělá družice planety Jupiter. (obr. 5)

20. 10. 1854 se narodil francouzský básník Arthur Rimbaud, významný představitel tzv. prokletých básníků († 10. 11. 1891).

22. 10. 1914 se narodil František Binder, československý voják, příslušník RAF († 4. března 1942).

23. 10. 1929 se na Pražském autosalonu představil první motocykl značky Jawa. (obr. 6)

24. 10. 1929 odstartoval Krach na newyorské burze velkou hospodářskou krizí, která trvala až do poloviny 30. let.

26. 10. 1829 se narodil chemik Vojtěch Šafařík, který vytvořil základy českého chemického názvosloví († 2. 7. 1902).

26. 10. 1939 se Jozef Tiso stal prezidentem Slovenského státu spolupracujícího s nacistickým Německem.

26. 10. 1959 obdržel akademik Jaroslav Heyrovský Nobelovu cenu za objevení metody polarografické analýzy (předání ceny 10. 10. 1959).

28. 10. 1939 proběhla první masová protiněmecká demonstrace v Praze, při střetu s německou policií byl v Žitné ulici zastřelen mladý dělník Václav Sedláček a těžce zraněn student medicíny Jan Opletal.

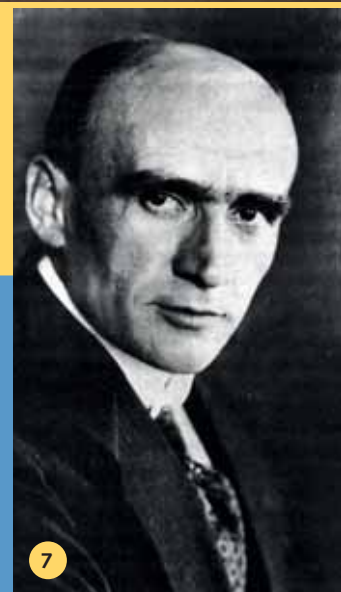
30. 10. 1959 bylo premiérou hry Člověk z půdy otevřeno divadlo Semafor.

31. 10. 1879 se narodil písničkář a herec Karel Hašler († 22. 12. 1941 v koncentračním táboře Mauthausen). (obr. 7)

PIONÝR S MOTOREM

Dvě z výše uvedených výročí se týkají české značky motocyklů Jawa, nejde proto nezmínit zajímavost, která dnes již mladším ročníkům možná není tak zcela známá. Jeden z hojně rozšířených modelů této značky nesl jméno Pionýr (ve skutečnosti jde o několik příbuzných typů (Jawa 550, 05, 20 a 21 sport). Jde o maloobjemové motocykly (do 50 ccm), na kterých tak lze jezdit od 16 (dříve 15) let. Výroba Pionýrů byla zahájena v padesátých letech 20. století a trvala do roku 1982. I více než 30 let po ukončení výroby jsou ale tyto stroje, známé také například jako pincky či fichtly, populární mezi motocyklovými nadšenci a stále probíhají například jejich závody.

PIONÝRSKÉ FOTO LÉTO

Není žádným překvapením, že z táborů bývá každoročně nejvíc fotek – a taky často stojí za to. Některé z nich jsme použili na táborové dvoustraně 8–9, ale kdybychom chtěli, zaplnili bychom jimi klidně celé jedno vydání. To bohužel nejde, tak alespoň tuto stránku jim vyhradíme. Pokud máte také povedené (nejen) táborové fotky, nenechávejte si je pro sebe a pošlete je na adresu mozaika@pionyr.cz – stejně jako náměty na fotostrany v dalších vydáních.

Díky! red

